

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*1000
1918
2018

Monitoring od 16. 10. – 23. 10. 2017

- Editorial**,..... 5
21.10.2017 Deník Víkend ~ str. 03 ~
FILIP LUKEŠ
... města Štětí a ředitel měšťanské školy tamtéž. y Člověk, který dokonce psal učebnice, organizoval ochotnické divadlo a byl činný v **Sokolu**. Když mám v nedávné minulosti tak senzačního předka, vlastně se mi ani nechce kazit si dojem nějakým lumpem ze středověku...
- Stavitel okouzlený renesancí**,..... 5
21.10.2017 Lidové noviny ~ str. 27 ~ Orientace / architektura
ZDENĚK LUKEŠ
... škol. Originální milovník minulého Jedním z Ullmanových děl, které dodnes slouží svému původnímu účelu, je první budova **Sokola** ve stejnojmenné ulici. K autorovým dalším významným projektům v centru Prahy pak patří palác Lažanských na nároží Národní...
- Proti nacistům i sovětské invazi**,..... 7
23.10.2017 Týden ~ str. 97 ~ Nekrology
-vop-
... (dnes součást Děčína), ve čtrnácti musel ale sudetské pohraničí opustit a s rodinou se přestěhoval do Prahy. Za války dělal jako člen **Sokola** spojku a až do heydrichiády převážel vlakem tajné zprávy a materiály. V roce 1943 byl nasazen v německé fabrice Junkers. Zde byl...
- Marefské hřiště je hotové. I díky dvěma dotacím z radnice**,..... 8
21.10.2017 Vyškovský deník ~ str. 03 ~ Vyškovsko - Aktuálně
(pav)
... – Víceúčelové hřiště v místní části Bučovic, v Marefách, má za sebou slavnostní otevření. Na dokončení ale chyběly tamním **sokolům** peníze. Ty jim proto poskytla formou dotace bučovická radnice. „V minulosti jsme marefským sportovcům schválili dvě stě tisíc...
- Přervaný život Anny Letenské**,..... 8
21.10.2017 Magazín Práva ~ str. 30 ~ Historie
Miroslav Šiška
... již v době svého pobytu na Slovensku pomáhal pronásledovaným lidem a do podobné práce se zapojil i v Praze. Byl aktivní také v karlínském **Sokole**, odkud se znal s MUDr. Břetislavem Lyčkou. Oba se po zákazu a rozpuštění této organizace v dubnu 1941 dali k dispozici sokolské...
- Na strop sokolům přispěje také kraj**,..... 12
20.10.2017 Vyškovské noviny ~ str. 08 ~ Co týden dal
(luk)
Lovčičky – Několik změn chystají v sokolovně v Lovčičkách. Obec letos začne opravovat strop, který je podle starosty Martina Bartoše v havarijním stavu. „Získali jsme dotaci dvě stě tisíc korun od kraje, zhruba tři sta tisíc doplatí obec,“ uvedl starosta. V sokolovně chystají i výměnu oken. Při...
- Ministerstvo: Přeposílání dotací ze svazů do klubů není možné**,..... 13
20.10.2017 isport.cz ~ str. 00 ~ Sport
... IV však mohou žádat jen organizace s celostátní působností nebo jejich pobočné spolky, na jejichž struktuře je postaven například **Sokol**. Přeposílání dotace dalším příjemcům zakazují zásady vlády pro poskytování dotací. "Také dle rozpočtových pravidel mohou...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

- Ministerstvo: Přeposílání dotací ze svazů do klubů není možné.....14**
20.10.2017 sport.cz ~ str. 00 ~
... IV však mohou žádat jen organizace s celostátní působností nebo jejich pobočné spolky, na jejichž struktuře je postaven například **Sokol**. Přeposílání dotace dalším příjemcům zakazují zásady vlády pro poskytování dotací. "Také dle rozpočtových pravidel mohou být..."
- Po Peltově kauze nedá stát fotbalovým klubům na údržbu nic, raději nasype sokolům.....15**
19.10.2017 seznam.cz ~ str. 00 ~ Sport, Domáci
Luděk Mádl
... podmínky dotačního programu IV, ve kterém bude rozděleno zhruba 200 milionů korun. Tyto úpravy nyní ideálně vyhovují kupříkladu **České obci sokolské**, jejíž jednoty, rozestěté po celé zemi, vykazují formálně status pobočných spolků. Je jich zhruba 1100 a právě do...
- Vítek: „Nechápu, proč sport je třeba vedle kultury popelka“.....16**
19.10.2017 Náchodský deník ~ str. 13 ~ Sport/Náchodsko
MICHAL ROJŠL
... v podstatě omezilo jen na celostátní střešní organizace, které zaštiťují veškeré sporty. Tyto střešní organizace však snad výjimkou **Sokola** nemají žádné majetky. Takže buď je to absolutní nepochopení fungování sportu u nás, nebo je to cílený tah ministerstva, aby...
- Šestajovická šestka přilákala téměř stovku sportovců.....19**
19.10.2017 Náš region ~ str. 14 ~ Sport
KrS
Sokol Šestajovice uspořádal 8. října 4. ročník běžeckých a canicrossových závodů. Závodili ti nejmenší i dospělí. Nejlepším klasickým závodníkem byl Pavel Vinduška mladší, který ve 13 letech předčil o téměř o generaci starší soupeře. Ptáte se co je to...
- „Heydrich nebyl člověk, ale zrůda,“ tvrdí muž, kterému popravili rodinu za pomoc parašutistům.....20**
19.10.2017 info.cz ~ str. 00 ~ Magazín
Aneta Černá
... moje maminka prý nosila parašutistům nějaké potraviny, ale to nemůžu potvrdit, protože jsem o tom tehdy nevěděl. Dědeček byl velký **sokol**. **Sokol** byl tehdy vyloženě vlastenecká organizace a díky tomu měl můj dědeček určité styky. A v rámci těch styků se snažil...
- Válečný veterán RAF vzdal hold první Češce s'taté německou gilotinou.....24**
18.10.2017 securitymagazin.cz ~ str. 00 ~ Historie
Petr Blahuš
... dodnes po ní není pojmenována ani jedna ulice nebo náměstí. Její jméno není dokonce ani uvedeno na pamětní desce umučeným spořilovským **sokolům**, ačkoliv s nimi Irena Bernášková pravidelně cvičila,“ uvedla Svitáková. Už v září 1938 Bernášková dobrovolně narukovala...
- Průzkum: Do pětatřiceti sportujeme, pak už to balíme.....25**
18.10.2017 vitalia.cz ~ str. 00 ~
Redakce
... respektive se stav zhoršoval. Rodiče si to začínají uvědomovat a děti sami dávají na gymnastiku (dříve jsme tradičně chodili „do **Sokola**“ – to našťástí přetrvalo) a vidí, že jim to prospívá. Protože dítě by neumělo kotrmelec, výmyk na hrazdě, neumělo by...
- Žďárští hledají stromy svobody.....27**
18.10.2017 zdarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Žďársko
Helena Zelená Křížová
... narození Masaryka se pokládal na pomník věnec, zdobil se květinami a světly a od školy byly organizovány průvody za účasti hasičů a **sokolů**. V roce 1935 byla u pomníku dokonce zapálena hranice. V roce 1933 nechal majitel velkostatku upravit zahrádku kolem pomníku a nařídil...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

- Miloval herectví, sport a humor..... 28**
18.10.2017 Vlasta ~ str. 30 ~ Osudy
BLANKA KOVAŘÍKOVÁ
... podle jednoho z nejvýznamnějších křesťanských filozofů. Gustav ale měl docela jiné zájmy. Kromě sportu – byl měl nadšený člen **Sokola** – to bylo divadlo, na ad kterému propadl již v rodných Řečkovících (dnes součást Brna), kde se přihlásil mezi ochotníky. Když mu...
- Více než sto let starou hospodu v muzeu otevřou v prosinci..... 30**
18.10.2017 zdarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Žďársko
Lenka Mašová
... „buditel“, který se v druhé polovině 19. století zajímal o divadlo, sport, politiku, věci veřejné a spolkový život obecně, byl **sokolem** i dobrovolným hasičem. Tomu bude také odpovídat i zařízení jeho příbytku. Výstavní síň v podobě historické hospody ale nebude...
- Vytáhli schránku s historií Sokola..... 31**
17.10.2017 Brněnský deník ~ str. 01 ~ Titulní strana
(ati)
jsou uloženy historické dokumenty, vytáhli dělníci včera po devadesáti letech ze zdi budovy Stadionu v Kounicově ulici. Slavnostně ji otevřou zástupci **Sokola** Brno I sedmadvacátého října. Patronkou události bude Zdena Mašíňová.
- Klemens Matusiak – činovník tělem i duší..... 32**
17.10.2017 Horizont ~ str. 07 ~
ČESLAV GAMROT
začátku se začal angažovat v řadě polských organizací. Byl mimo jiné předsedou organizace Sokół (**Sokol**) a aktivním členem amatérského divadelního souboru v Těšíně. Na divadelní představení a cvičení **Sokola** docházel z Třanovic do zhruba deset kilometrů vzdáleného...
- Vypnutá topení, tma a propouštění. Sportovní kluby bojují o peníze..... 35**
17.10.2017 slovacky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Slovácko
Vojtěch Trubačík
... začátku října sice vyhlásilo ministerstvo novou podporu, ta však zahrnuje pouze sportovní kluby a jednoty s celostátní působností (Orel, **Sokol**). Do problémů se tak dostala TJ Slovácká Slavia v Uherském Hradišti, ale i například TJ Spartak v Uherském Brodě. „Že bychom...
- Od dětských střevíčků HERCEM..... 36**
16.10.2017 Tv Pohoda ~ str. 03 ~
V. Pechová
... dětí. Jeho nejstarší bratr byl cellista v orchestru německého divadla v Brně. S manželkou Annou Hillerovou (dcera prvního vzdělavatele **české obce sokolské**) měl dceru Alenu, která pracovala jako produkční na Barrandově, a syna, kameramana Sašu Rašilova (1936-2000), který...
- Muž a žena se doplňují. Platí to i v politice, říká primářka..... 37**
16.10.2017 Prostějovský deník ~ str. 04 ~ Volební kalendář Deníku
(sla)
... do strany před sedmi lety. „Snažím se být aktivní nejen v rámci své profese, ale i ve veřejném prostoru a volném čase. Chodím do **Sokola**, učím na univerzitě, dělám, co je v mých silách,“ nechala se slyšet devětapadesátiletá olomoucká lékařka. Ženy v politice...
- Němky házely Hitlerovi květiny a omdlévaly..... 38**
16.10.2017 Vyškovský deník ~ str. 04 ~ Seriál - Pamatuji válku
ELIŠKA GÁFRIKOVÁ
... téměř nemluvil a já anglicky neznala ani slovo,“ říká Bartoňová. Příležitost k rozhovoru vznikla později. „Všimla jsem si, že **sokolové** mu nosí jídlo. Jako zahraniční voják asi neměl potravinové lístky. Jednou, když maminka napekla koláče, donesla jsem mu je,“...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Zemřel odbojář, veterán a hrdina Pražského povstání Antonín Štícha.....41

16.10.2017 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domácí
manakv

... 13. dubna 1924 v Podmoklech nad Labem. Ve 14 letech musel s rodinou sudetské pohraničí opustit, odstěhovali se do Prahy. Za války jako člen **Sokola** dělal spojku, až do heydrichiády vozil vlakem tajné materiály. Byl nasazen na práci v Německu do továrny na letadla Junkers. Po...

Ve věku 93 let zemřel válečný veterán Antonín Štícha.....42

16.10.2017 irozhlas.cz ~ str. 00 ~

... dubna 1924 v Podmoklech nad Labem. Ve čtrnácti letech musel s rodinou sudetské pohraničí opustit, odstěhovali se do Prahy. Za války jako člen **Sokola** dělal spojku, až do heydrichiády vozil vlakem tajné materiály. Byl nasazen na práci v Německu do továrny na letadla Junkers. Po...

Sportovní kluby bojují o peníze na údržbu hal.....43

16.10.2017 Slovácký deník ~ str. 01 ~ Titulní strana
VOJTĚCH TRUBAČÍK

... začátku října sice vyhlásilo ministerstvo novou podporu, ta však zahrnuje pouze sportovní kluby a jednoty s celostátní působností (Orel, **Sokol**). Do problémů se tak dostala TJ Slovácká Slavia v Uherském Hradišti, ale i například TJ Spartak v Uherském Brodě. „Že bychom...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Plné znění zpráv

Milí čtenáři,

21.10.2017 Deník Víkend str. 03

FILIP LUKEŠ

EDITORIAL

už dlouho mě láká vydat se po stopách svých předků. Ponořit se hluboko do historie, kam až to půjde, a zjistit, jaké mám vlastně doopravdy geny. Ale takové pátrání chce čas. Hodně času.

V mých představách je to tolik času, že jsem se ještě neodhodlal k tomu, abych se do toho pustil. Ostatně Ilona Smejkalová mou obavu, že nad rodokmenem strávím mládí, ve svém článku o hledání vlastních kořenů (strany 8 až 10) jen potvrdila.

Také se trochu bojím zjištění, že mezi mými vzdálenými předky nebudou zrovna Karel p y IV., Jan Hus nebo Jan Ámos Komenský, ale třeba nějaký zlotřilý šlechtic, který týral své poddané, vrah či nedej bože výběrčí daní. Rodokmen mého dědy, který kdysi vytvořil jeden můj příbuzný, zatím nic takového nenaznačuje, ale ten sahá jen do konce 18. století.

Takže zatím vím, že mezi mými předky jsou chalupník, uhlíř, sedlák, hajný, šenkýř, kovář, dcera tesaře, dcera domkáře, dcera koláře, ženy v domácnosti a potom spousta horníků, protože rod Lukešů žil hlavně v Příbrami a okolí. A po všech těch generacích mužů, kteří celý život vdechovali mour a umírali krátce po čtyřicítce, se narodil můj děda – starosta města Štětí a ředitel měšťanské školy tamtéž. y Člověk, který dokonce psal učebnice, organizoval ochotnické divadlo a byl činný v **Sokolu**.

Když mám v nedávné minulosti tak senzačního předka, vlastně se mi ani nechce kazit si dojem nějakým lumpem ze středověku. Možná proto to pátrání v rodinné minulosti stále odkládám. Jak se říká, lepší děda v hrsti, než lotr na střeše.

Příjemné čtení přeje

O autorovi| FILIP LUKEŠ, editor přílohy Víkend

Stavitel okouzlený renesancí

21.10.2017 Lidové noviny str. 27 Orientace / architektura

ZDENĚK LUKEŠ

Historismus není styl, který by se u nás těšil širší oblibě. Snad že se většině lidí zdá málo nápaditý a ne tak efektní jako třeba secese, kubismus nebo avantgarda meziválečného období. Škoda.

I ve druhé polovině XIX. století totiž vznikla zajímavá díla. Jedním z hlavních představitelů historismu u nás byl Vojtěch Ignác Ullmann. Pražský rodák Ullmann byl absolventem techniky, studoval však také na prestižní vídeňské umělecké akademii, kde byl žákem profesorů Augusta

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Siccarda von Siccardsburga a Eduarda van der Nülla, tedy tvůrců vídeňské opery a řady dalších významných staveb v okolí Ringstrasse.

Následovala tehdy takřka povinná studijní cesta do Itálie, kde se adepti seznamovali s antickými památkami a renesančními i barokními stavbami. Cestovali s notesem v ruce a skicovali vše, co je zaujalo. Domů si pak vozili řadu knih s detaily památek, které později tvůrčím způsobem aplikovali na svých dílech. Po návratu do české metropole si Ullmann založil vlastní praxi a v následujících dekádách provedl dle vlastního návrhu řadu prominentních staveb. Některé z nich projektoval ve spolupráci se svým švagrem Antonínem Barvitiem, absolventem stejných škol.

Originální milovník minulého

Jedním z Ullmanových děl, které dodnes slouží svému původnímu účelu, je první budova **Sokola** ve stejnojmenné ulici. K autorovým dalším významným projektům v centru Prahy pak patří palác Lažanských na nároží Národní třídy a Masarykova nábřeží. Dále budova České spořitelny v jejím sousedství na Národní třídě (dnes v ní sídlí prezidium Akademie věd), palác Bušthradské dráhy a sousední Šebkův palác v ulici Politických vězňů, nebo také budova pražské techniky na nároží Karlova náměstí a Resslovy ulice.

Jde zpravidla o stavby ve stylu ušlechtilé italské renesance. Její znaky nese i objekt Vyšší dívčí školy ve Vodičkově ulici, vyzdobený sgrafity (vytvořil je malíř Josef Scheiwl), které známe z řady českých renesančních budov. Starobylá technologie proškrabované svrchní vrstvy mokré omítky pak zaujala zejména Ullmannova mladšího kolegu Antonína Wiehla, který ji dále rozvíjel na svých stavbách ve stylu takzvané české neorenesance.

Ullmann se věnoval rovněž projektu Prozatímního divadla na nábřeží Vltavy. Tuto budovu později nahradila definitivní stavba Národního divadla od Josefa Zítka a Josefa Schulze – mimochodem dalších Siccardových a van der Nüllových žáků z vídeňské akademie. Část Ullmannovy stavby však oba architekti integrovali do své budovy.

Maorové v židovském ghettu

Významná byla autorova spolupráce s Barvitiem. Oba stojí u projektu dvou prvních pražských moderních vil, které si od konce 60. let minulého století začali stavět pražští podnikatelé. Lippmannova a Lannova vila vyrostly naproti sobě v Bubenci – tehdejším pražském satelitu. Obě byly samozřejmě inspirovány italskými renesančními rezidencemi. Zatímco Lannova vila je ale dnes kvalitně opravená a slouží jako rezidenční objekt Akademie věd, o něco starší Lippmannův dům bohužel neexistuje. Navzdory památkové ochraně byl v 70. letech zbourán a nahrazen nevzhledným panelákem komunistické kontrarozvědky (stála totiž nedaleko čínské ambasády a rezidence amerických velvyslanců). Nádherný objekt tak dnes můžeme obdivovat jen na architektonickém plánu.

Oba sešvagření projektanti vytvořili také velkorysou budovu nádraží Františka Josefa I. na pomezí Královských Vinohrad a Nového Města, zakončenou dvěma štíhlými věžemi. Nešlo o malý objekt, přesto brzy přestal kapacitně stačit a po roce 1901 byl nahrazen secesní budovou architekta Josefa Fanty, jež tvoří dominantu hlavního pražského nádraží dodnes.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

K dalším Ullmannovým známým stavbám patří takzvaný Letenský zámeček – dodnes oblíbená výletní restaurace v Letenských sadech, odkud později – v roce 1891 – vedl František Křížík první trať elektrické dráhy k nově založenému Výstavišti na okraji Královské obory.

Krom rezidenčních a veřejných objektů je Vojtěch Ignác Ullmann také autorem sakrálních staveb. Jednak Španělské synagogy v oblasti bývalého židovského ghetta, kterou charakterizuje užití prvků maurské architektury na průčelí. Vybuodoval také hlavní karlínský chrám Cyrila a Metoděje, v tomto případě ale dle projektu významného vídeňského architekta a odborníka na středověké stavby Carla Roesnera.

Ullmann samozřejmě nestavěl jen v Praze. Jeho budovy najdeme i v Pelhřimově, Příbrami nebo Českých Budějovicích. Byl rovněž tvůrcem architektonického návrhu vysokých pecí na Kladně (takzvaná Vojtěšská huť, založená Vojtěchem rytířem Lannou).

Zemřel před 120 roky, v září roku 1897 v Příbrami.

Proti nacistům i sovětské invazi

23.10.2017 Týden str. 97 Nekrology

-vop-

Antonín Štícha (93)

Za druhé světové války spolupracoval s odbojem, byl totálně nasazen a na jaře 1945 se zúčastnil Pražského povstání. V roce 1968 vyjádřil nesouhlas se sovětskou invazí.

Narodil se roku 1924 v Podmoklech (dnes součást Děčína), ve čtrnácti musel ale sudetské pohraničí opustit a s rodinou se přestěhoval do Prahy. Za války dělal jako člen **Sokola** spojku a až do heydrichiády převážel vlakem tajné zprávy a materiály. V roce 1943 byl nasazen v německé fabrice Junkers. Zde byl obviněn, že dává jídlo vězňům, zatkl ho gestapo a měl skončit v koncentračním táboře. Naštěstí se za něho přimluvili nadřízení a byl převezen do pracovního tábora. Po náletu utekl zpět do Prahy, kde se skrýval až do počátku Pražského povstání.

V květnu 1945 se stal členem národní stráže 1. praporu Jana Čapka, rok po válce začal studovat Vojenské tankové učiliště ve Vyškově. Postupně prošel řadou velitelských funkcí u tankového vojska, pracoval i jako učitel vojenské katedry Karlovy univerzity a Českého vysokého učení technického. V roce 1968 mu byl kvůli nesouhlasu s agresí vojsk Varšavské smlouvy zastaven služební postup. Byl držitelem Záslužného kříže ministra obrany třetího stupně a do roku 2007 místopředsedou ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu. Zemřel 16. října.

Viola Zinková (92) Herečka a bývalá manželka režiséra Jana Grossmana.

Léta působila v pražském divadle D 34 (dnešní Divadlo E. F. Buriana), hrála i ve Zdivočelé zemi (1997) nebo v Daleké cestě (1949) a v roce 2001 získala Cenu Františka Filipovského za dabing. Zemřela 18. října.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Danielle Darrieuxová (100) Francouzská herečka, tanečnice a šansoniérka, která se na plátně objevovala už od 30. let vedle hvězd jako Jean Gabin či Gérard Philipe.

Hrála i ve filmech Svatý rok (1975) či Červený a černý (1954). Zemřela 17. října.

Richard Adam (86) Hvězda českého swingu, populární i v zahraničí, především v NDR. Zemřel 14. října.

Antonín Matzner (73) Hudební publicista, producent, dramaturg Pražského jara, ředitel festivalu komorní hudby Český Krumlov i spoluautor Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby.

Spolupracoval na více než 120 albech.

Zemřel 16. října.

Jan Hradecký (51) Zakladatel firmy Botanicus na výrobu přírodní kosmetiky. Zemřel 13. října při nehodě během rallye závodů v Namibii.

Foto autor| Foto: Profimedia, ČTK

Marefské hřiště je hotové. I díky dvěma dotacím z radnice

21.10.2017 Vyškovský deník str. 03 Vyškovsko - Aktuálně
(pav)

Bučovice – Víceúčelové hřiště v místní části Bučovic, v Marefách, má za sebou slavnostní otevření. Na dokončení ale chyběly tamním **sokolům** peníze. Ty jim proto poskytla formou dotace bučovická radnice. „V minulosti jsme marefským sportovcům schválili dvě stě tisíc korun na vybudování hřiště. Nyní jsme dodali tři sta tisíc na dokončení. Chtěli jsme, aby mohlo být v provozu bez omezení,“ řekl starosta Bučovic Jiří Horák.

Region| Jižní Morava

Přervaný život Anny Letenské

21.10.2017 Magazín Práva str. 30 Historie
Miroslav Šiška

Anna Čalounová-Letenská byla jedinou českou herečkou, kterou nacisté za války popravili. Osudnou se pro ni stala noc ze 14. na 15. čer -vence 1942, kdy ve svém pražském bytě nechala přenocovat manželku lékaře Břetislava Lyčky, který po atentátu na Reinharda Heydricha ošetřoval zraněného Jana Kubiše. Do této chvíle se

v odboji pravděpodobně nijak neangažovala, avšak určitě věděla, že Lyčkovi jsou na útěku a tím, že je skryjí, riskují ona i její manžel život.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Bylo období tzv. druhé heydrichiády. Po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha 27. května 1942 rozpoutali nacisté na území protektorátu nebývalý teror. Vyhlásili výjimečný stav a lidé byli rozhodnutím stanných soudů popravováni po stovkách – za schvalování atentátu, ukrývání zbraní, spojení s cizinou, přechovávání nepřátel říše či za pouhé neohlášení pobytu osob. Vrcholem bylo vyvraždění a vypálení Lidic a Ležáků.

Policejní razie a všudypřítomný strach neustaly ani po smrti parašutistů v kryptě pražského kostela sv. Cyrila a Metoděje 18. června 1942, ani po zrušení stanného práva počátkem července. Zatýkáni a popravy pokračovaly. Herečka Anna Čalounová, která si po nedávné svatbě ponechala umělecké jméno Letenská, žila i v těchto těžkých týdnech v relativním klidu. Byla šťastná v soukromém životě, dařilo se jí na divadelních prknech i ve filmu. V hostivařských ateliérech se právě rodil film Přijdu hned a ona dostala od režiséra Otakara Vávry roli prostořeké domovnice. Téměř každý den jezdila firemním autem na natáčení...

Uznávaná komediální herečka

K hereckému povolání byla snad doslova předurčena. Narodila se 29. srpna 1904 v Nýřanech u Plzně, v herecké rodině Marie a Oldřicha Svobodových. Od malička s rodiči a pěti sourozenci jezdila po různých štacích a začala vystupovat již jako dítě v kočovné společnosti u Tuttrů. Ve svých šestnácti získala první angažmá v Jihočeském národním divadle v Českých Budějovicích – hrála v činohře a tančila v operetě. Následovalo působení u moravské divadelní společnosti Otty Alferiho, kde při vystoupení v Třeboni poznala operetního herce Ludvíka Letenského, který ji okouzlit natolik, že se za něj v lednu 1925 provdala. Původně se jmenoval Hrdlička, ale mezi kolegy se vyskytovalo i několik dalších herců s ptačími jmény. Ředitel nechtěl mít „spolek ptáků“ a doporučil Ludvíkovi, ať si vymyslí pseudonym. Ten nevěděl jaký, načež se ředitel zeptal, odkud pochází. Když odpověděl, že z pražské Letné, šéf rozhodl: „Tak budete Letenský!“ V červenci 1926 se manželům Letenským narodil syn Jiří a společně prošli divadly v Olomouci, Košicích a v Bratislavě. V polovině třicátých let se rodina natrvalo přestěhovala do Prahy. Ludvík získal angažmá ve Velké operetě a Nána, jak Anně říkali přátelé, vystřídala několik souborů (krátce působila i v Osvobozeném divadle a spolupracovala s rozhlasem), až se jí podařilo v srpnu 1939 – tedy již za protektorátu – získat vytoužené angažmá v Městském divadle na Královských Vinohradech.

Tady si vybuodovala pověst přesvědčivé herečky. Uměla zahrát ženy trpící i směšné. Do všech postav vkládala sebe samu – prudkou živočišnou sílu a energii zdravé ženy. Mezi kolegyněmi své generace byla považována za nejvýraznější komediální herečku. Všimli si jí také režiséři a zvolna se prosazovala i na filmovém plátně. V roce 1937 si zahrála postavu děvečky v dramatu Kříž u potoka a v příštím roce doslova zazářila ve veselohře Milování zakázáno, kde uplatnila svůj komediální talent. Do roku 1942 se objevila ve více než 20 filmech. Většinou ztvárnila menší role hospodyň, domovnic nebo služebných, ale díky výraznému hereckému projevu byla nepřehlédnutelná.

Anna a odboj?

Zato v soukromí to manželům Letenským neklapalo. Po vleklé krizi se v červnu 1940 rozvedli, stýkali se však nadále jako přátelé. Nána dlouho sama nezůstala. Na jedné společenské akci se

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

seznámila s architektem Vladislavem Čalounem (byl o rok mladší) a pro oba to byla láska na první pohled. Její nový životní partner působil před nacistickou okupací na Slovensku, odkud byl po březnu 1939 slovenskými nacionalisty vyštván do protektorátu. V Praze si našel velmi dobře placené místo prokuristy německé dopravní společnosti. V říjnu 1941 se vzali, pořídili si krásný byt v Soukenické ulici a navzdory smutné protektorátní realitě žili ve spokojeném manželství.

Čaloun již v době svého pobytu na Slovensku pomáhal pronásledovaným lidem a do podobné práce se zapojil i v Praze. Byl aktivní také v karlínském **Sokole**, odkud se znal s MUDr. Břetislavem Lyčkou. Oba se po zániku a rozpuštění této organizace v dubnu 1941 dali k dispozici sokolské odbojové skupině Jindra, která byla napojena na zahraniční odbojové centrum v Londýně a spolupracovala s paravýsadky z Velké Británie.

Manželé Čalounovi se s Lyčkovými přátelili a je nepochybné, že Vladislav Čaloun o odbojové činnosti doktora Lyčky věděl. Tento lékař převzal do péče člena výsadku Anthropoid Josefa Gabčíka, který si při seskoku pohmoždil nohu. Ošetřil 27. května 1942 i druhého parašutistu, Jana Kubiše, jehož při útoku na Heydricha zranila v obličeji střepina z vržené bomby.

Nevíme však, zda o Lyčkově pomoci atentátníkům věděla také Čalounova manželka. A že i její Vladislav pracuje pro odboj. Lze se domnívat, že něco tušila, možná věděla i víc – třeba všechno. A jestli mu i sama pomáhala? Žádné hodnověrné svědectví o tom neexistuje. Nikdo ze zainteresovaných válku nepřežil, skončili buď sebevraždou, nebo na popravišti.

Stopa vedla i k Lyčkovým

Ani po likvidaci sedmičky parašutistů v útrokách kostela v pražské Resslově ulici neskončila práce německé zvláštní vyšetřovací komise. Někteří z širokého okruhu pomocníků atentátníkům byli na útěku a gestapo po nich vytrvale pátralo. Tak se objevila i hypotéza, že děvče, které v Praze Libni vyzvedlo Kubišem po atentátu odstavené jízdní kolo, pochází z rodiny, která přišla do Prahy ze Sudet. Gestapu se podařilo zjistit, že proběhla větší pohřební slavnost za jednoho zemřelého funkcionáře ze Sudet, a prověřením účastníků byla vypátrána rodina, z níž pocházela hledaná čtrnáctiletá Jindřiška Nováková.

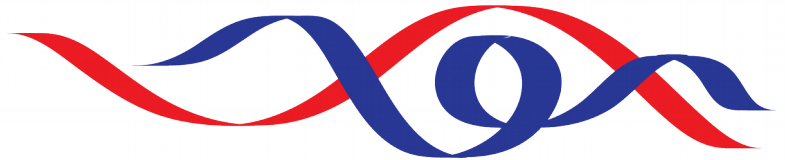
Sledováním této stopy odhalilo gestapo během několika dní 75 osob přímo či nepřímo zapojených do atentátu a v polovině července 1942 se vlna zatýkání přiblížila k vedení odbojové skupiny Jindra – a také k manželům Lyčkovým. Ti však na poslední chvíli dostali varování a šanci zmizet. Pro Františku Lyčkovou, ženu lékaře Lyčky, byl připraven úkryt na Moravě u sedláka Smetany ve Vážanech, kam měla odjet ráno 15. července. Předchozí večer přišla do bytu k manželům Čalounovým, kde bylo domluveno její přenocování. Břetislav Lyčka se tentýž večer také krátce u Čalounů objevil, ale noc nakonec strávil v jiném pražském bytě, kam odešel v doprovodu Vladislava Čalouna.

Příštího dne však Františka Lyčková na Moravu neodjela, protože byla ráno na pražském hlavním nádraží kriminálním komisařem gestapa Friedrichem Müllerem zatčena. Nikdy se nepříšlo na to, zda někdo plán jejího odjezdu vyzradil nebo ji gestapo u nádražní pokladny zajistilo náhodně na základě vlastního sledování.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Okamžitě byla odvezena do sídla gestapa v Petschkově paláci a podrobena tvrdému výslechu. Nevěděla, kde se ukrývá manžel (ten se 21. července v beznadějně situaci v Ouběnicích zastřelil), ale prozradila, kde strávila minulou noc.

Denně se musela hlásit na gestapu

Pro Vladislava Čalouna přišlo gestapo 17. července přímo na jeho pracoviště v pražském paláci Kotva. Vyděšená manželka se hned druhý den svěřila Otakaru Vávrovi, který to vylíčil ve svých pamětech (Paměti aneb moje filmové 100letí, 2011). Řekla mu, že je předvolána na gestapo a obává se, že to může ohrozit natáčení celého filmu. Při rozhovoru se Stanislavem Motlem pro jeho knihu Mraky nad Barrandovem režisér v roce 2004 vzpomínal: „Tenkrát v ateliéru mi Letenská řekla o doktoru Lyčkovi a o jeho ženě. A také to, že o jejich pomoci jednomu z atentátníků neměla tušení. Ráno se prý dokonce se svým manželem, architektem Čalounem, pohádala...“

V Petschkově paláci s Annou Letenskou překvapivě jednali slušně. Podle poválečného svědectví Václava Václavíka (tehdejšího tlumočnicka na gestapu) údajně kriminální úředník vylekanou herečku uklidňoval: „Milostivá paní, nemusíte se ničeho bát. Nehrozí vám žádné nebezpečí. Prokázeli se nevina vašeho manžela, bude vše v pořádku. Klidně jeďte za svou prací a pak domů.“

A skutečně, herečka mohla pokračovat v natáčení. Musela se však každý den hlásit na gestapu – a směla tam pro manžela vždy i zanechat balíček s čistým prádlem nebo jídlem. V pamětech to potvrzuje Svatopluk Beneš, který ve filmu Přijdu hned rovněž hrál a jezdil s ní firemním autem: „Ve voze konverzace vážla, přestože jsme dělali, jako bychom nic nevěděli... Jak se zastávky na cestě do studia opakovaly, Nána se trochu uklidňovala. O vyšetřujícím tvrdila, že je to slušný člověk, který jí ujistil, že se všechno vysvětlí, a předává její vzkazy.“

Zdá se, že gestapo chtělo herečku využít jako volavku a sledovalo, zda ji bude někdo z možných spolupracovníků atentátníků kontaktovat. Vávra ovšem v pamětech uvádí, že se Miloš Havel (producent tohoto filmu) pokoušel za Letenskou intervenovat u Martina Wolfa, šéfa kulturněpolitického oddělení Úřadu říšského protektora. Wolf mu však údajně dal najevo, že je to marné, a radil, ať dá od všeho raději ruce pryč. Havel prý nakonec docílil alespoň toho, že nechali Annu Letenskou dokončit natáčení – aby jako producent neztratil vynaložené peníze.

Zatčena po posledním záběru

Pravidelné cesty na gestapo a pak do hostivařských ateliérů pokračovaly celý srpen. „Viděl jsem paní Letenskou,“ vzpomínal Vávra na stránkách své memoárové knihy, „jak sedí za kulisami, s tváří v dlaních, ve

strašné úzkosti o život svého muže, i když jí gestapáci namlouvali, že se jí to netýká. Ale když byl čas a scéna byla připravena, vstala a šla před kameru výborně zahrát svou komickou roli. Potom si zase sedla za kulisy a čekala.

Nikdo v ateliéru kromě mne o tom nevěděl. Pokud ji někdo sledoval, bylo to zcela tajné. Mohl to být někdo ze zaměstnanců ateliéru nebo možná některý kolega. Když jsem natočil poslední záběr, normálně se odlíčila, převlékla a filmové auto ji odvezlo domů.“

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Závěrečná klapka padla 2. září 1942. Příštího dne se Anna Letenská opět ráno dostavila do Petschkova paláce. Ale tentokrát ji už zpět nepustili. Komisař Müller ji pro „nebezpečí matení stop“ (jak bylo uvedeno v jejím výslechovém protokolu) na místě zatkl a pod vězeňským číslem 110124 byla předána do věznice gestapa v Praze na Pankráci.

Tajná poprava v Mauthausenu

Počátkem října převezli Annu Letenskou se třemi stovkami již dříve zatčených do vazební věznice gestapa v Malé pevnosti Terezín. Možná se nějak dozvěděla, že mezi vězni je také její manžel, ale určitě neznala děsivou zvěst, že o osudu pozatýkaných už bylo rozhodnuto. Stanný soud 29. září všechny odsoudil k trestu smrti (v jejich nepřítomnosti a bez možnosti jakékoli obhajoby) a poprava se měla uskutečnit tajně v koncentračním táboře Mauthausen.

Tam 23. října 1942 převezli a následujícího dne zavraždili 135 žen a dívek (a také 127 mužů a chlapců), kteří spadali do tzv. akce Kubiš (jak se o nich mluvilo na gestapu). Byli to příslušníci rodin parašutistů nebo jejich spolupracovníků, tedy těch, kteří je podporovali a ukrývali. Po -dle úmrtního protokolu zemřela Anna Letenská 24. října 1942 v 10.56 hodin, Františka Lyčková v 10.00 hodin, Vladislava Čalouna na stejném místě zastřelili s jinou skupinou českých občanů 26. ledna 1943.

Komediální film Přijdu hned měl premiéru v Paláci Lucerna 25. prosince 1942. Diváci v sále se bavili a nikdo z nich netušil, že osmatřicetiletá představitelka energické domovnice Koubkové byla již dva měsíce po smrti. A vědět to ani nemohli, protože na rozdíl od předchozích exekucí po atentátu na Heydricha bylo rozhodnuto nezveřejňovat jména popravených. Jejím synovi Jiřímu Hrdličkovi byl úmrtní list předán až 16. února 1943.

Na strop sokolům přispěje také kraj

20.10.2017 Vyškovské noviny str. 08 Co týden dal

(luk)

Lovčičky – Několik změn chystají v sokolovně v Lovčičkách. Obec letos začne opravovat strop, který je podle starosty Martina Bartoše v havarijním stavu. „Získali jsme dotaci dvě stě tisíc korun od kraje, zhruba tři sta tisíc doplatí obec,“ uvedl starosta. V sokolovně chystají i výměnu oken. Při té využijí dobové fotografie budovy. „Chceme, aby vzhledem tělocvična připomínala svou původní podobu.

Zároveň však musí být zcela funkční. Od kraje bychom měli získat dotaci tři sta tisíc korun,“ uvedl Bartoš s tím, že s rekonstrukcí chtějí být hotoví do tří let.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Ministerstvo: Přeposílání dotací ze svazů do klubů není možné

20.10.2017 isport.cz str. 00 Sport

Ministerstvo školství trvá na tom, že přeposílání státních dotací ze svazů do sportovních klubů a tělovýchovných jednot není možné. Kvůli přerozdělování peněz by nebylo možné kontrolovat jejich použití. Česká unie sportu (ČUS) tento model navrhovala jako řešení, jak by bylo možné dostat do klubů dotace na provoz a údržbu sportovišť, na které nyní nemají nárok.

Tělovýchovné jednoty a sportovní kluby bývají obvykle členskými spolky svazů a jiných střešních organizací. V nově vypsaném dotačním programu IV však mohou žádat jen organizace s celostátní působností nebo jejich pobočné spolky, na jejichž struktuře je postaven například **Sokol**.

Přeposílání dotace dalším příjemcům zakazují zásady vlády pro poskytování dotací. "Také dle rozpočtových pravidel mohou být pouze jedinému příjemci dotace ukládány další povinnosti. Pokud by MŠMT umožnilo postup navržený ČUS, nemohlo by u koncových příjemců, tedy sportovních spolků a klubů, dostatečně efektivně kontrolovat využití poskytnutých peněz ze státního rozpočtu. MŠMT by tak jednalo nevhodně a především v rozporu se zákonem," uvedlo ministerstvo v tiskové zprávě.

Česká unie sportu se opírala o ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech, podle něhož poskytovatel v rozhodnutí o přidělení dotace může uvést "seznam fyzických a právnických osob placených z prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, na které se nevztahuje zákon o zadávání veřejných zakázek". ČUS tak navrhovala, aby ministerstvo v rozhodnutí o dotaci přidělené svazům přesně rozepsalo, jakou částku mají jednotlivé kluby obdržet.

Ministerstvo ale tvrdí, že by se tím úřad připravil o možnost kontroly. Za případné zneužití dotace lze totiž potrestat pouze příjemce peněz ze státního rozpočtu, nikoliv příjemce, který by finanční prostředky obdržel prostřednictvím svazu.

Návrh ČUS počítal s tím, že by svazy uzavíraly s kluby smlouvy definující využití dotace na základě podmínek stanovených ministerstvem školství. Odpovědnost za případné zneužití dotace v klubech by nesl svaz. Ministerstvo školství považuje tyto smlouvy za problematické, protože by bylo třeba řešit daňové aspekty této transakce. "Z podkladů poskytnutých ČUS není ani zřejmé, na základě čeho vybíral spolky, kterým mají být finance přeposílány. Není tedy jasné, zda by byl zajištěn princip rovného zacházení pro všechny dotčené spolky," uvedl úřad.

Na provoz a údržbu měly sportovní kluby dostat celkem 250 milionů korun, v případě větších jednot se jednalo až o statisícové částky. Na letošek byly peníze rozděleny už v dubnu a kluby s nimi ve svých rozpočtech počítaly. Ministerstvo ale na konci září program zrušilo s vysvětlením, že byl v listopadu 2016 vypsan špatně, a pak ho vypsal znovu. Podmínky nově vypsaného programu drtivá většina klubů nesplňuje.

URL| <http://isport.blesk.cz/clanek/316498/ministerstvo-preposilani-dotaci-ze-svazu-do-klubu-neni-mozne>

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Ministerstvo: Přeposílání dotací ze svazů do klubů není možné

20.10.2017 sport.cz str. 00

Ministerstvo školství trvá na tom, že přeposílání státních dotací ze svazů do sportovních klubů a tělovýchovných jednot není možné. Kvůli přerozdělování peněz by nebylo možné kontrolovat jejich použití. Česká unie sportu (ČUS) tento model navrhovala jako řešení, jak by bylo možné dostat do klubů dotace na provoz a údržbu sportovišť, na které nyní nemají nárok.

Tělovýchovné jednoty a sportovní kluby bývají obvykle členskými spolky svazů a jiných střešních organizací. V nově vypsaném dotačním programu IV však mohou žádat jen organizace s celostátní působností nebo jejich pobočné spolky, na jejichž struktuře je postaven například **Sokol**.

Přeposílání dotace dalším příjemcům zakazují zásady vlády pro poskytování dotací. "Také dle rozpočtových pravidel mohou být pouze jedinému příjemci dotace ukládány další povinnosti. Pokud by MŠMT umožnilo postup navržený ČUS, nemohlo by u koncových příjemců, tedy sportovních spolků a klubů, dostatečně efektivně kontrolovat využití poskytnutých peněz ze státního rozpočtu. MŠMT by tak jednalo nevhodně a především v rozporu se zákonem," uvedlo ministerstvo v tiskové zprávě.

Česká unie sportu se opírala o ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech, podle něhož poskytovatel v rozhodnutí o přidělení dotace může uvést "seznam fyzických a právnických osob placených z prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, na které se nevztahuje zákon o zadávání veřejných zakázek". ČUS tak navrhovala, aby ministerstvo v rozhodnutí o dotaci přidělené svazům přesně rozepsalo, jakou částku mají jednotlivé kluby obdržet.

Ministerstvo ale tvrdí, že by se tím úřad připravil o možnost kontroly. Za případné zneužití dotace lze totiž potrestat pouze příjemce peněz ze státního rozpočtu, nikoliv příjemce, který by finanční prostředky obdržel prostřednictvím svazu.

Návrh ČUS počítal s tím, že by svazy uzavíraly s kluby smlouvy definující využití dotace na základě podmínek stanovených ministerstvem školství. Odpovědnost za případné zneužití dotace v klubech by nesl svaz. Ministerstvo školství považuje tyto smlouvy za problematické, protože by bylo třeba řešit daňové aspekty této transakce. "Z podkladů poskytnutých ČUS není ani zřejmé, na základě čeho vybíral spolky, kterým mají být finance přeposílány. Není tedy jasné, zda by byl zajištěn princip rovného zacházení pro všechny dotčené spolky," uvedl úřad.

Na provoz a údržbu měly sportovní kluby dostat celkem 250 miliónů korun, v případě větších jednot se jednalo až o statisícové částky. Na letošek byly peníze rozděleny už v dubnu a kluby s nimi ve svých rozpočtech počítaly. Ministerstvo ale na konci září program zrušilo s vysvětlením, že byl v listopadu 2016 vypsan špatně, a pak ho vypsal znovu. Podmínky nově vypsaného programu drtivá většina klubů nesplňuje.

URL| <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/927426-ministerstvo-preposilani-dotaci-ze-svazu-do-klubu-neni-mozne.html>

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Po Peltově kauze nedá stát fotbalovým klubům na údržbu nic, raději nasype sokolům

19.10.2017 seznam.cz str. 00 Sport, Domáci

Luděk Mádl

Ministerstvo školství zásadně změnilo podmínky pro dotační program IV, ve kterém rozděljuje 200 milionů korun.

Od státu letos tělovýchovné jednoty a sportovní kluby sdružené pod Českou unií sportu či třeba Fotbalovou asociací ČR nedostanou na provoz a údržbu svých zařízení ani korunu. Zato v sokolovnách si za státní dotace v zimě zatopí podle libosti.

Jde o důsledek zásadních úprav, jimž Ministerstvo školství podrobilo podmínky dotačního programu IV, ve kterém bude rozděleno zhruba 200 milionů korun. Tyto úpravy nyní ideálně vyhovují kupříkladu **České obci sokolské**, jejíž jednoty, rozesté po celé zemi, vykazují formálně status pobočných spolků. Je jich zhruba 1100 a právě do nich podle nových nařízení státní dotace z programu IV plynout mohou.

Zatímco do 3500 fotbalových oddílů nebo 7000 sportovních klubů či tělovýchovných jednot působících pod Českou unií sportu nikoli. Struktura těchto organizací je totiž vede jako sdružené spolky. A ty si samy o sobě - na rozdíl od pobočných spolků - o dotaci zažádat nesmí.

„Fotbalová asociace jako taková na tento dotační program dosáhne, ale je nám znemožněno přeposílat ty prostředky na nejnižší články, kde je potřebují,“ nechápe nový systém Rudolf Řepka, generální sekretář Fotbalové asociace ČR.

„V rámci České unie sportu letos budeme muset našim členům vypomoci z rezerv, které jsme si vybudovali. Pro rok 2017 už věc nijak nenapravíme, ale je třeba hledat s ministerstvem schůdné cesty pro léta příští,“ říká Marek Hájek, místopředseda České unie sportu.

Představitelé Ministerstva školství argumentují právními rozbory a také závaznými principy vlády, jako je kupříkladu projektové financování dotací. Klíčový je požadavek, že o dotaci smí žádat jen její finální uživatel, střešním organizacím je zapovězeno prostředky přeposílat níž, jako tomu bylo dříve - a samotné kluby FAČR či

jednoty ČUS o dotaci žádat nemohou. U pobočných spolků, jimiž disponuje **Sokol**, ale státu průtok dotací touto strukturou nevadí.

„Nastavený princip je například pro fotbal diskriminující,“ uvádí generální sekretář Rudolf Řepka a Roman Berbr, místopředseda FAČR, dodává: „Ze strany ministerstva je to úmysl.“

„Bude to asi tak trochu trest pro fotbal a Českou unii sportu po těch kauzách, ve kterých figurovali Miroslav Pelta a Miroslav Jansta,“ domnívá se Petr Suchý, předseda SK Motorlet. Velký sportovní klub z pražských Radlic, který čítá 700 členů, ve velké míře dětí, v nově vypsanych podmínkách na státní dotaci z Programu IV nedosáhne. „Z těch peněz jsme vždy mohli hradit část faktur za

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

elektřinu nebo třeba stočné. To jsou snadno zdokumentovatelné a ověřitelné položky," naznačuje Suchý, že tady se toho moc zfalšovat nedá.

Odkazuje na trestní stíhání, jemuž čelí jmenovaní Miroslav Pelta, bývalý předseda Fotbalové asociace ČR, a Miroslav Jansta, šéf České unie sportu. Jak známo, v květnu se rozhořela kauza, ve které policie poukázala na údajné manipulace při rozdělování dotací do sportu, na nichž se i tito dva sportovní představitelé měli údajně spolupodílet.

„Po aféře, o níž píšete, prošel dotační proces Ministerstva školství několika audity. Na základě jejích výsledků pak MŠMT začalo spolkovou strukturu s pobočnými spolky důsledně vyžadovat. Na tento rozhodovací proces neměla Česká obec sokolská žádný vliv," zdůrazňuje Hana Moučková, starostka České obce sokolské.

A dodává: „Celkový objem prostředků, o který ČOS v rámci dotačního titulu Program IV žádá, je obdobný jako v předchozích letech. Není tedy pravda, a Program IV to ani neumožňuje, že by úspěšní žadatelé získali nějaký podíl z financí plánovaných původně pro ty neúspěšné."

Stát hledá nový model pro rozdělování sportovních dotací. Je možné, že se jím po volbách začne zabývat nějaká jiná instituce než Ministerstvo školství. Existují alternativy jako ustanovení ministerstva sportu nebo nové vládní agentury, což podporuje kupříkladu hnutí ANO, jež se ve volebních odhadech objevuje na pozici vítěze nejčastěji.

URL| <https://www.seznam.cz/zpravy/clanek/po-peltove-kauze-neda-stat-fotbalovym-klubum-na-udrzbu-nic-radeji-nasype-sokolium-38653>

Vítek: „Nechápu, proč sport je třeba vedle kultury popelka“

19.10.2017 Náchodský deník str. 13 Sport/Náchodsko

MICHAL ROJŠL

Předseda OFS Náchod napsal ministru školství otevřený dopis.

Náchodsko – Kroky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z posledních měsíců už nenechaly chladným Petra Vítku, předsedu Okresního fotbalového svazu Náchod, který ministru Stanislavu Štechovi poslal otevřený dopis. „Buď je to absolutní nepochopení fungování sportu u nás, nebo je to cílený tah ministerstva, aby nemuselo vydávat tolik peněz," zlobí se PETR VÍTEK .

* Myšlenka napsat otevřený dopis ministru školství ve vás klíčila delší dobu, nebo to bylo spontánní rozhodnutí?

Klíčilo to ve mně delší dobu, protože zrušení a následné upravení dotačního programu číslo čtyři (Údržba a provoz sportovních zařízení – pozn. autora) se přímo týká klubů i tělovýchovných jednot. Jelikož ministerstvo vypsalo podmínky takové, že o tuto dotaci dnes mohou žádat jen střešní organizace s rozšířenou působností, tak se to v podstatě omezilo jen na celostátní střešní organizace, které zaštiťují veškeré sporty. Tyto střešní organizace však snad výjimkou **Sokola**

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

nemají žádné majetky. Takže buď je to absolutní nepochopení fungování sportu u nás, nebo je to cílený tah ministerstva, aby nemuselo vydávat tolik peněz.

* Dá se nějak vyčíslit, jak velké procento příjmu tvořily v jednotlivých klubech tyto peníze z dotací?

Nedá se to paušalizovat a rozhodně ta dotace nepokryla fixní náklady za energie nebo vodu, ale byly to peníze, s nimiž mohly organizace každý rok počítat. A pokud vám nedorazí třeba 80 tisíc, se kterými počítáte, tak je to pak velký problém hraničící s likvidací sportu.

* Jaké je řešení?

Řešením je radikální změna chápání státu vůči sportu jako takovému. Sport má nenahraditelnou úlohu ve společnosti a hlavně působí preventivně proto, aby obyvatelé naší republiky byli méně nemocní, žili zdravěji a nebyli závislí na alkoholu, nebo drogách. Vezměte si, kolik stojí stát jeden vězeň, nebo jeden člověk léčící se ze závislosti na alkoholu nebo drogách, nebo otlý člověk. Stát to stojí mnohonásobně více, než kolik dává do prevence, kterou je sport.

* Hodně se hovoří také o tom, že je možná problém i v tom, že sport je pod Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a není samostatný. Jaký na to máte názor vy?

To tvrdím už delší dobu. Stát by měl sportu zřídit zvláštní ministerstvo tak, jako je to všude ve světě a do sportu by šla nějaká část HDP (hrubý domácí produkt – pozn. autora). Jen jeden malý příklad. Fotbal spustil před dvěma lety IS (informační systém – pozn. autora), který je transparentní a jako jediný u nás má vyčištěnou členskou základnu. Fotbal má dnes 350 tisíc jasných a prokazatelných členů, kteří jsou aktivní. Tento systém, který mimochodem získal i cenu od UEFA, by mohl být vzorem pro ostatní sporty. A co mě zarazilo, byla skutečnost, že FAČR (Fotbalová asociace České republiky – pozn. autora) nabídl tento program ministerstvu školství i pro ostatní sporty a ministerstvo to odmítlo. A já se ptám, proč?

* Na kom podle vás leží největší vina současného neutěšeného stavu českého sportu?

Největší vina je podle mého zcela jasně na politické garnituře. Bohužel v médiích, ať už tištěných či jiných, jsme prezentováni vždy tak, že článek či reportáž začíná slovy: „...po aféře ve fotbalu...“ To ale není pravda! A jestli náš předseda měl nějaké telefonáty s někým, tak loboval za náš fotbal. A já si pamatuji, že před x-lety, když začínali tito lobisté v politice, tak se řeklo, že to není trestné, ale jen neetické. Každý ministr lobeje za svůj resort a stejně tak náš předseda loboval za náš fotbal. Největší problém tedy já nevidím ve fotbale, ale ve státní sféře.

* Jak dlouho je současná situace sportu na té nejnižší úrovni udržitelná?

Do doby, než odejdou funkcionáři důchodového věku, kteří byli zvyklí 40 let dělat zadarmo a mladé lidi k tomu bez peněz nedostaneme. A vzhledem k tomu, že náš sport je dlouhodobě podfinancovaný, nevidím to

příliš růžově. A to i přesto, že naši sportovci často předvádějí naprosto úžasné výkony. Vemte si příklad Martiny Sáblíkové, která se byla schopna prakticky z rybníku probojovat k olympijským medailím. Je to o tom, že je to jedinečný člověk, kterému ale dodnes nebyl nikdo schopný vytvořit

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

podmínky. A právě to je obrázek toho, jak se stavíme ke sportu. Na druhou stranu je ale zajímavé, že když naši sportovci přivezou nějaký úspěch, tak se s nimi všichni politici fotí a zvou je na Hrad.

* Zpět k vašemu dopisu na ministerstvo. Už vám na něj někdo odpověděl?

Samozřejmě že ne, a vůbec mě to nepřekvapuje.

* Blíží se parlamentní volby, takže otázka sportu se opět odkládá. Dá se podle vás určit aspoň zhruba období, kdy by mohlo dojít k nápravě současného neutěšeného stavu?

Podle posledních zpráv končí program, který byl rozdělen na deset kapitol a kluby by měly žádat jednotně a hlavně zjednodušeně, což rozhodně kvituji. Doufám, že bude daný jasný systém přerozdělování dotací tak, aby všem bylo měřeno stejně, ale hlavně je třeba, aby stát dával do sportu podstatně více peněz. Chápu, že vzdělání je důležité, že zdravotnictví je důležité, že kultura je důležitá, ale nechápu, proč sport je třeba vedle kultury popelka.

Otevřený dopis ministru školství

Vážený pane ministře, dovoluji si reagovat na současnou situaci ve financování českého sportu. Působím 20 let jako funkcionář ve sportovním prostředí, které jsem poznal ze všech úhlů ve více funkcích. To, jak je dnes podfinancován celý Český sport, zejména pak ten výkonnostní, je velká ostuda Českého státu a její vlády. Místo toho, aby stát podporoval sportování svých občanů, aby byli zdravější, aby neseděli v hernách u automatů, aby nekonzumovali ve velkém alkoholu, tak radši bude vynakládat daleko větší prostředky na léčení závislých na alkoholu, drogách a automatech, na léčbu obezity a dalších civilizačních chorob, které se rekrutují z nedostatku pohybu. To, že MŠMT vypsal program na údržbu jen pro střešní organizace a vyloučilo z tohoto programu prakticky všechny Tělovýchovné jednoty a Sportovní kluby v celé ČR, je buď totální neznalost sportovního prostředí, nebo cílená likvidace amatérského sportu v ČR. Ve většině jednot a klubů na okresní a krajské úrovni působí dobrovolníci, kteří dělají zadarmo práci za několik lidí najednou, protože na to nejsou prostředky. A většinou takto pracují lidé důchodového věku. Nebýt jich, velké procento klubů již dnes neexistuje. A nebýt vstřícného přístupu samospráv v obcích a ve městech, nemají kluby z čeho platit energie, údržbu, sportovní pomůcky, cestovné k soutěžím, náklady na organizaci soutěží atd. A to příjmy z dotací jsou jen zlomkem financí, které kluby potřebují pro udržení chodu. A teď MŠMT chce i o tento zlomek sportovní prostředí připravit. Cesta, kdy budou vše financovat rodiče a sportovci, je cesta do pekel, protože by sport byl dostupný jen pro horních deset tisíc, již takhle výrazně zatěžuje rodinné rozpočty rodičů, kteří chtějí, aby jejich děti žily zdravým způsobem života, čehož je sport prvním předpokladem. Věřím pane ministře, že podmínky vyhlášeného programu jsou jen důsledkem nepochopení sportovní struktury lidmi, kteří tyto podmínky nastavovali a kteří o tom pravděpodobně nemají dostatek informací. Věřím, že se vše co nejrychleji vysvětlí a podmínky nastaví tak, aby úroveň Českého sportu a podmínky pro něj, nejen na reprezentační úrovni, odpovídaly 21. století a České republice, jakožto demokratického státu, který je důstojným členem Evropské unie. S úctou Ing. Petr Vítek, předseda Okresního fotbalového svazu Náchod

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Region| Východní Čechy

Šestajovická šestka přilákala téměř stovku sportovců

19.10.2017 Náš region str. 14 Sport

KrS

Sokol Šestajovice uspořádal 8. října 4. ročník běžeckých a canicrossových závodů. Závodili ti nejmenší i dospělí. Nejlepším klasickým závodníkem byl Pavel Vinduška mladší, který ve 13 letech předčil o téměř o generaci starší soupeře.

Ptáte se co je to canicross? To jsou závody v kombinaci psa a člověka, kdy pes má speciální postroj a je přivázan k pasu člověka. Ti spolu pak společně běží. Canicrossové závody se dělí na vyšší plemena nad 10 kilogramů a menší pod 10 kilogramů. Suverénně nejrychlejší byla Zuzana Kinclová se psem Manu, který si společně s ní došel pro jejich trofej.

Hvězdou běhu malých plemen byl pořadatelský bigl, který dle slov pořadatelky začne vždy šílet, jakmile si doma oblékají sportovní oblečení a nelze s ním chodit normálně na vodítku. Běžel s ním manžel pořadatelky, který předběhl několik psů z velkých plemen a doběhl si pro první místo mezi malými.

V klasickém běhu dospělých zvítězil se značným náskokem Pavel Vinduška mladší, který do této kategorie ani nepatří. Zřejmě si říkal, že 3 kilometry jsou pod jeho úroveň a zaběhl si šestku. „Trasa byla dobrá, ale bylo bahno, takže to byla spíše klouzačka. Nejhorší byl pro mě ten konec, to už jsem byl vyčerpaný,“ okomentoval závod. Pořadatelé tak měli dilema, protože vítěz měl obdržet šampaňské, které samozřejmě vzhledem ke svému věku nedostal.

Mezi ženami zvítězila Lucie Krátká, také se značným náskokem, před Klárou Šafránkovou z Jenštejna a Jitkou Faronovou z týmu Běžouni z Klánovického lesa.

Vítězka si svůj úspěch vychutnala se svým synem, který běžel v dětské kategorii na 3000 metrů.

Ve veteránských kategoriích mužů a žen si pro prvenství doběhli Pavel Vaněk a Eva Mikelová opět z týmu Běžouni z Klánovic.

V běhu dětí na 3000 metrů bohužel jedna závodnice nedoběhla, jelikož si poranila kotník. Naštěstí to byl jediný případ zranění. Každý v této kategorii byl oceněn pražskou šunkou, čokoládou a medailí. Zvítězil Lukas Tonder, který doběhl před Markem Krátkým a Andreou Věžníkovou. *

Regionální mutace| Náš region - sever

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

„Heydrich nebyl člověk, ale zrůda,“ tvrdí muž, kterému popravili rodinu za pomoc parašutistům

19.10.2017 info.cz str. 00 Magazín

Aneta Černá

Jaroslav Ort měl se svými dvěma bratry štěstí v neštěstí. Ačkoli jeho dědeček se výrazně angažoval v pomoci parašutistům za druhé světové války, jeho vnukové nacistickému běsnění unikli. Stalo se to zřejmě proto, že jejich rodiče byli rozvedení a Orta a jeho bratry svěřil soud do výchovy otce. Jejich matka Ludmila, která byla dcerou Jana Sonnevenda, ale byla jednou z téměř 300 obětí, které Němci popravili před 75 roky 24. října 1942 za pomoc parašutistům v Mauthausenu. „Myslím, že pro děti není větší tragédie, než když se rodiče rozvedou. Ale v tomto případě se taková strašná tragédie ukázala být výhodou. Díky tomu tady jsem. Já i moji bratři,“ vysvětluje 85letý Jaroslav Ort.

Ortův dědeček Jan Sonnevend byl předsedou sboru starších při chrámu svatého Cyrila a Metoděje. Právě zde v kryptě našlo sedm parašutistů v roce 1942 po útoku na Reinharda Heydricha svůj poslední úkryt. Místo jim zde zajistil právě Sonnevend. Po dobytí krypty jej ale Němci zatklí a v procesu společně s kněžími pravoslavné církve Vladimírem Petřekem, Aloisem Čiklem a biskupem Gorazdem byl v září 1942 odsouzen k smrti a popraven na Kobylišké střelnici.

Nacisté zadrželi i Sonnevendovu manželku Marii a dceru Ludmilu Ryšavou s manželem, která údajně parašutistům také obstarávala potraviny. Její tři děti, které po rozvodu bydlely u svého otce, válku jako zázrakem přežily. „Maminka s dědečkem a babičkou prostě najednou zmizeli z našeho života. O jejich osudu a smrti jsem se dozvěděl až po válce,“ vypráví Ort, který dokonce do Terezína, kde jeho maminku několik měsíců zadržovali, poslal několik korespondenčních lístků.

V roce 1942 Vám bylo deset let. Zaznamenal jste, že se Váš dědeček nějak angažoval v odboji?

Naprosto nic jsem netušil. Nejsem si ani jistý, jestli to vůbec věděla babička. Všichni tři hoši jsme byli po rozvodu rodičů dáni do výchovy tatínka. Maminku s prarodiči jsem vídal jednou týdně, vždycky ve středu odpoledne, a jednou měsíčně na víkend dle rozhodnutí soudu. O jejich činnosti jsem se pak více dozvěděl až po válce.

Jak si na dědečka Jana Sonnevenda pamatujete?

Dědeček byl takový vážný člověk. Jestli byl přísný, to nevím, na nás pochopitelně přísný nebyl, protože jsme byli jeho vnuci a nemůžu říct, že by nás nějak peskoval. Vzpomínám si, že byl vášnivý filatelista a učil nás sbírat známky. Každému z nás založil sešit a tam jsme si je lepili. To je asi moje nejsilnější vzpomínka na dědečka. Dodneška to album mám, ale jeho sbírka zmizela, podlehlá konfiskaci.

Obětí heydrichiády se stala i Vaše maminka Ludmila Ryšavá. Jak vzpomínáte na ni?

Maminka byla vlídná. Nepamatuji se, že by mě třeba někdy uhodila. Vybavují se mi třeba společné procházky. Vzpomínám si, že maminka vždycky v létě bydlela v chatě v Březové u Zvole na jih od Prahy a tam jsme s ní taky někdy byli. A vzpomínám si, jak jsem dostal angínu a jak jsem tam ležel

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

pod velkou borovicí a maminka mě ošetřovala. Nebo si vzpomínám, že jsme se byli koupat ve Žlutých lázních. Některé ty vzpomínky jsou vyloženě živé.

Seriál článků a videí o operaci Anthropoid a o českém odboji za druhé světové války si můžete přečíst zde.

Jak konkrétně se Vaše matka a dědeček v odboji angažovali?

I moje maminka prý nosila parašutistům nějaké potraviny, ale to nemůžu potvrdit, protože jsem o tom tehdy nevěděl. Dědeček byl velký **sokol**. **Sokol** byl tehdy vyloženě vlastenecká organizace a díky tomu měl můj dědeček určité styky. A v rámci těch styků se snažil pomáhat parašutistům. Skoro celý život pracoval v Brně jako ředitel Okresní nemocenské pojišťovny. Na důchod se pak přestěhoval za dcerou do Prahy a angažoval se v Masarykově lize proti tuberkulóze. Tam se setkal s Petrem Fafkem, který ho požádal, zda by nemohl pro nehlášené lidi sehnat nějaký úkryt. Nejdřív zkoušel sehnat úkryt přes katolickou církev v nějakém klášteře nebo podobně, a když se to nepovedlo, tak zkusil pravoslavnou církev, konkrétně chrám svatého Cyrila a Metoděje, kde se domluvil s farářem Čiklem a kaplanem Petřekem, že tam parašutisty ukryjí.

Vašeho dědečka zatkli Němci 18. června 1942, v den, kdy dobyli kryptu, kde se parašutisté, kteří zabili Reinharda Heydricha, skrývali. Maminku s babičkou zadrželi nedlouho po něm. Uvědomoval jste si, co se tehdy dělo?

Maminka s dědečkem a babičkou prostě zmizeli z našeho života. Tatínek o tom úmyslně příliš nemluvil, přestože dostal z Mauthausenu úmrtní listy, když tam byli popravení. Dědeček byl zastřelený v Kobylisích, ale mamčin a babiččin úmrtní list dodnes mám. Tatínek mi také schoval řadu novin z té doby, kde se o dědečkovi tehdy psalo. Mám doma třeba číslo Árijského boje, ve kterém je na první stránce červeným písmem napsáno „Jan Sonnevend – ubytovatel vrahů“. Tatínek nám vše ale vysvětlil teprve až po válce. Báł se, abychom jako děti totiž někde něco neprořekli.

Nacistická zloba po útoku na Heydricha byla obrovská. Kdo se jakkoli podílel na pomoci parašutistům, byl popraven s celou svojí rodinou. Jak si vysvětlujete, že Vy s bratry jste té zlobě unikli?

Tatínek zřejmě tehdy musel potvrdit, že jsme se s maminkou nestýkali, kromě toho času, co nám určil soud. Musel se také zavázat, že nás bude vychovávat v německém duchu. Takže třeba na procházce, když jsme viděli, že nás sledují, tak jsme spolu mluvili německy. A zřejmě na jaře roku 1943 se definitivně rozhodovalo, jestli vůbec zůstaneme naživu. Některé věci přitom vyplouvají na povrch třeba až nyní.

Například?

My jsme po mamince a prarodičích nic nezdědili. Mám třeba mamčinu občanskou legitimaci, ta přišla z Mauthausenu. Ale jinak bylo všechno zkonfiskované. Já jsem ale zjistil, že mám doma křestní list mého dědečka i babičky. A nikdy jsem nepřemýšlel nad tím, proč je mám. A loni na jaře jsem si je znova prohlížel a ke svému velkému překvapení jsem zjistil, že oba ty listy jsou datované z jara 1943, tedy půl roku po jejich smrti. A to mi začalo vrtat hlavou.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

A podařilo se Vám něco zjistit?

Tatínek byl chirurg, kterých bylo za války velmi málo. Ty židovské totiž deportovali, němečtí byli na frontě a v celé Praze prý zůstali snad jen tři čeští chirurgové v soukromých ordinacích. Praha přitom byla lazaretní město pro důstojníky SS. Ti při doléčování potřebovali nějakou chirurgickou pomoc a chodili proto i do tatínkovy ordinace. A jeden z nich prý tatínkovi řekl, že se dlouho jednalo o tom, zda máme přežít, a že se o tom rozhodovalo až v Berlíně. A když se to zřejmě definitivně mělo rozhodnout, tak se muselo prokázat, že jsme árijského původu. A o tom rozhodoval i křestní list prarodičů. Takže se domnívám, že můj tatínek musel jet na dědečkovu rodnou Moravu nechat vyhotovit duplikáty, a proto je teď máme doma. Ale je to jen moje domněnka.

Byl jste ještě po zatčení s maminkou v nějakém kontaktu?

Maminka s babičkou byly v Malé pevnosti v Terezíně a odtud směly jednou za měsíc napsat domů korespondenční lístek. Musel být ale německy a mohl mít tuším maximálně pět řádek, aby to mohli Němci rychle cenzurovat. Maminka nejdříve psala tatínkovi, ale poslední lístek adresovala přímo mně. Na všechny ty lístky jsem mamince odpovídal já. Tatínek mě vždycky v noci vzbudil a vzal mě do své ordinace, aby to moji mladší bratři nevěděli. Tam mi pak německy diktoval, co mám psát. Jaký byl ale osud těch mých lístků, to nevím. Maminka nás prosila, abychom jí poslali nějaké teplé šaty a vitamíny, to velice zdůrazňovala, protože tam měli asi velice nezdravou stravu. A přestože jsme jí to všechno poslali, tak nic nedostala a bylo jí to asi velice líto, protože v jednom lístku píše, že nás o to tolik prosila a že jsme jí to neposlali. Poslední lístek od ní je z 16. října 1942, týden před jejím odjezdem do Mauthausenu a její smrtí.

Kdy jste se dozvěděl o jejím osudu?

Tatínek nám všechno řekl až po válce. Dokonce se nám svěřil, že dlouho ani nevěřil tomu úmrtnímu listu z Mauthausenu, protože doufal, že maminka se vrátí. Tvrdil, že jsou případy, že z koncentračního tábora přišel úmrtní list a ti lidé se vrátili. A dokonce doufal, že by se maminka mohla vrátit k nám do rodiny a dlouho se znovu neženil. Pro tatínka to musela být nepředstavitelná útrapa. Potom ho dorazili komunisté, takže zemřel v 63 letech na vysoký krevní tlak a mozkovou mrtvici. A tohle ho muselo strašlivě poznamenat.

Jak vnímáte odbojovou činnost Vašeho dědečka a maminky? Zachovali se hrdinsky, někteří si ale mohou myslet, že svým zapojením vědomě ohrožovali svoji rodinu a tím i Vás...

Mám-li mluvit za sebe, tak já jsem vždycky byl přesvědčený o tom, že to, co parašutisté a odboj dělali, bylo něco světově významného. A vždy jsem důležitost Anthropoidu uznával. Já to vnímám tak, že za války umírali lidé. A Československo mělo tehdy ve srovnání s ostatními národy ještě poměrně málo obětí. Bohužel jsem měl tu osobní smůlu, že se to dotklo naší rodiny.

Zmínil jste, že tatínek zemřel předčasně. Zasáhla Vaši rodinu po roce 1948 nějak vlna perzekucí?

Tatínek byl perzekvovaný strašně, protože se nikdy netajil odporem k bolševismu. Byl navíc členem různých společností, třeba katolické společnosti PAX, která pořádala různé přednášky, návštěvy galerií a podobně. A dokonce jsem se později od některých dozvěděl, že jen díky tomu,

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

že tatínek zemřel předčasně, tak se nedožil toho, že by byl souzen v nějakém vlastizrádném procesu. Já jsem maturoval v roce 1950 a na medicínu jsem se ještě dostal. Můj mladší bratr také. Ale náš nejmladší bratr, který je podle mě z nás tří nejchytřejší, to odnesl nejvíce.

Když se chtěl dostat na střední školu, tak mu to zakázali. Do posudku dostal napsáno, že pochází z nevyhovující rodiny a nesmí být přijatý na žádnou školu a musí odejít do těžkého průmyslu a zásadně mimo Prahu, aby byl z toho podle nich nevhodného prostředí vytržený. Takže se dostal do továrny těžké chemie v Křinci u Nymburka. Tam pracoval rok jako dělník, ale protože byl skutečně velice inteligentní, tak z té továrny ho vyslali jako dělnického studenta na gymnázium v Nymburce. Když pak maturoval, měl samé jedničky a tehdy platil zákon, že děti s takovým prospěchem nemusí absolvovat žádné přijímací řízení a budou bez zkoušek přijatí na jakoukoli fakultu. Přihlásil se proto na medicínu, kde jsme my dva s bratrem byli. A oni ho nepřijali.

Tehdy šel tatínek na fakultu a ptal se, jak to, že když je tady jednoznačný zákon, tak oni ho porušují. A protože na fakultě působilo mnoho tatínkových bývalých spolužáků, snažili se mu nějak vyjít vstříc. Takže bratra přijali na obor pediatrie a za rok, až to utichlo, ho přeřadili na všeobecné lékařství. Tohle všechno bratra nesmírně poznamenalo, protože když byl v Nymburce, tak jako 17letý chlapec radši šetřil na kolo, než aby pořádně obědval. Dostal tuberkulózu a půl roku ležel v léčebně. Takže ho to zasáhlo i fyzicky. A to v něm zůstalo, takže když odpromoval, emigroval. A po něm utekl i můj druhý bratr. Já si myslím, že komunisté si uvědomovali naše genetické dispozice: pocházeli jsme z rodin těch, kteří byli ochotni postavit se jakékoliv totalitě. Ať nacistické nebo komunistické. A proto jsme a priori byli stigmatizováni nálepkou, jak říkal Alexandr Solženicyn, "třídních nepřátel".

A co Vy? Nelákalo Vás odejít do zahraničí?

Mně by ten Karlův most a Hrad chyběl. Já jsem jiný než moji bratři. Nijak jim to nevyčítám. Ale měl jsem už rodinu a opravdu by mi scházela Praha. Následky jejich emigrace byly ovšem pro mou kariéru zásadní.

Byl jste někdy v Mauthausenu, v místě, kde Vaše maminka a babička 24. října 1942 zemřely?

Byl jsem tam několikrát. Je to pro mě ale velice tísnivé. Mauthausen je totiž v nádherné předalpské krajině. Když ale vejdete do koncentračního tábora, jako by to na vás spadlo. Smrt je tam přítomná stále jako anděl zla. Velice mě to deprimuje, takže teď tam jezdím už jen se svými dětmi, abych jim to místo ukázal. Díky pamětníkům, kteří tábor přežili, vím třeba to, že když moji maminku s babičkou do Mauthausenu přivezli, čekali všichni celou noc před takzvaným bunkrem v dešti. A už tehdy zřejmě tušili, že jdou na smrt, protože jejich věci po příjezdu neroztřídili. U ostatních vězňů to tak dělali, byť nebyl předpoklad, že se někdy vrátí, ale u nich ne. Koncentrační tábor v původní podobě tam skutečně už moc věcí nepřipomíná. Jsou tam třeba udržované trávníky. Já jsem mluvil s lidmi, kteří tábořem za války prošli, a ptal jsem se jich, jestli tam trávníky byly i tehdy. Oni se začali smát a říkali, že kdyby tam bylo stéblo trávy, byli by ho snědli.

Historici v posledních letech řeší, zda pro označení operace Anthropoid používat slovo atentát, nebo útok. Jaké označení je bližší Vám?

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Když jsem se podíval do slovníku cizích slov, tak pod pojmem atentát je tam napsáno „vražedný útok“. A s tím souhlasím. Vynechal bych to „vražedný“, to je pejorativní. Ale útok, nebo atentát, to je podle mě jedno. Mám ovšem zásadní výhrady proti slovesu „spáchat“. To je podle mě typický příklad jednoho z nacisticko-komunistických mýtů o útoku na Reinharda Heydricha. Němci ze svého hlediska právem říkali „spáchali atentát“. Ale komunisté to pak velice rádi přejali a dodneška to slyšíte. Podle mě je to způsob, jak ten čin znevážit. Lidé pak mohou začít uvažovat o tom, že ten Heydrich byl přece člověk a kdoví, jestli byl vůbec tak zlý. Jeho syn Heider a manželka Lina po válce stále tvrdili, že Heydrich prostě dělal svou práci. A někdo si to může myslet taky. Ale Heydrich byl hlavní architekt holocaustu, to nebyl jen nějaký úředník.

Také se mi nelíbí, že u pomníku heydrichiády na Praze 8 je na informační tabuli napsané, že parašutistický výsadek se jmenoval Anthropoid, což znamená člověk. Ale tak to není. Já jsem měl na škole 5 let starořečtinu a člověk se řekne Anthropos. Anthropoid je něco člověku podobné. Já osobně bych v tomto případě řekl zrůda podobná člověku. Heydrich totiž nebyl člověk, on byl zrůda. Od těch, kdo před 76 lety připravovali v Anglii tento vojenský útok, bylo tedy obdivuhodně prozíravé, že použili pro výsadek Gabčík-Kubiš právě onen výstižný název Anthropoid.

URL| <http://www.info.cz/clanek/17793/heydrich-nebyl-clovek-ale-zruda-tvrdi-muz-kteremu-popravili-rodinu-za-pomoc-parasutistum>

Válečný veterán RAF vzdal hold první Češce st'até německou gilotinou

18.10.2017 securitymagazin.cz str. 00 Historie

Petr Blahuš

Ačkoliv drží Irena Bernášková smutný primát vůbec první české ženy, kterou Němci popravili useknutím hlavy na gilotině za příslušnost k II. odboji, dodnes po ní není v České republice pojmenována ani jedna ulice nebo náměstí. Jedním z kmotrů knihy o této neprávem zapomenuté hrdince československé historie autorky Jany Vrzalové byl včera i jeden z posledních žijících českých letců britské RAF a „tobrucká krysa“ generál Pavel Vranský.

„My, příslušníci zahraničního odboje jsme aspoň měli zbraně. Byli jsme ozbrojeni, mohli se bránit a byli jsme součástí armády. Irena Bernášková a spolu s ní všichni příslušníci domácího odboje ale neměli nic, čím by čelili německým okupantům, a stejně do toho šli. Podle mně byli větší hrdinové, než my,“ řekl Vranský při křtu knihy „Zasnoubena se smrtí“ novinářky a autorky literatury faktu Jany Vrzalové. I proto byl podle tohoto jednoho z posledních žijících veteránů 2. světové války domácí odboj důležitější než ten zahraniční.

Přítom jak SECURITY magazín upozornila vydavatelka vlastenecké literatury a spoluzakladatelka Centra české historie Jindra Svitáková, vlast na tuto novinářku - která přitom za ní položila svůj život - zcela zapomněla. „Ačkoliv byla vůbec první českou ženou, popravenou na gilotině, dodnes po ní není pojmenována ani jedna ulice nebo náměstí. Její jméno není dokonce ani uvedeno na pamětní desce umučeným spořilovským sokolům, ačkoliv s nimi Irena Bernášková pravidelně

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

cvičila," uvedla Svitáková. Už v září 1938 Bernášková dobrovolně narukovala během mobilizace do československé armády jako zdravotní sestra.

psali jsme: Hvězdná chvíle československého odboje: Před 75 lety byl zlikvidován „pražský řezník" Reinhard Heydrich

Dluh České republiky vůči novinářce Ireně Bernáškové potvrdila i autorka knihy Zasnoubena se smrtí, kterou vydalo nakladatelství Jota, Jana Vrzalová. „Je to ostudné. Když jsem se ptala lidí kolem sebe, co jim říká jméno Irena Bernášková, nikdo o ní nic nevěděl. Teprve když jsem řekla její dívčí jméno, Preissigová, tu a tam si někdo vzpomněl na jejího otce, známého autora legionářských letáků v době 1. světové války a na to, že spolu a dalšími spolupracovníky (včetně známého malíře Rychlých šípů Fischera - pozn. red.) více než rok vydávali pravidelně podzemní, odbojové noviny V boj, a pomáhala převádět odbojáře přes hranice. Její osud byl tak tragický, že vám bude při čtení knihy o ní místy běhat mráz po zádech," řekla Vrzalová.

Irena Bernášková byla zatčena za podíl na vydávání jediných pravidelně a dlouhodobě vycházejících celostátních ilegálních novin, spolu se svým otcem, známým malířem Vojtěchem Preissigem, příslušníkem I. odboje v době 1. světové války. Během krutých výslechů i později před berlínským soudem na sebe statečně a nezištně brala i vinu svých spolubojovníků. „Prosím, aby mé přítelkyni byl návrh na hrdelní trest pozměněn na žalář," prohlásila před berlínským soudem na adresu své spolubojovnice Milady Marešové, čímž jí zachránila život. „Všechno, co jsem dělala, dělala jsem jedině z lásky ke svému národu," pronesla hrdě ve své závěrečné řeči.

Německá odplata nemohla být krutější. Za úsvitu 26. srpna 1942 byla Irena Bernášková, ve svých 38 letech jako vůbec první Češka, zavražděna spolu s dalšími 11 mužskými příslušníky protiněmecké resistance gilotinou v berlínské sekýrárně. Její poslední slova před smrtí podle svědectví německého kata byla: „A Československá republika stejně bude!"

V posledním dopise své rodině pak s černým humorem sobě vlastním napsala: „Sedíte pevně? Odhodlávám se vám totiž konečně oznámit, co jsem se minule odvážila sotva nadhodit. Jsem zasnoubená od 5.3. se smrtí. Sice nedobrovolně, ale když jsem s ní tolik koketovala při své činnosti venku, není divu, dělá-li si na mne nárok, že?"

Podle úředního rozhodnutí gestapa nedostala rodina zpět ani její bezhlavé, dekapitované tělo. „To bylo odesláno na rozřezání do anatomického ústavu berlínské univerzity a tak je možné, že se dodnes v depozitářích nachází vnitřnosti této statečné české vlastenky, která naprosto vše nezištně obětovala pro dobro národní věci," dodal na závěr včerejšího slavnostního aktu Čvančara.

URL| <http://www.securitymagazin.cz/historie/valecny-veteran-raf-vzdal-hold-prvni-cesce-state-nemeckou-gilotinou-1404057746.html>

Průzkum: Do pětatřiceti sportujeme, pak už to balíme

18.10.2017 vitalia.cz str. 00

Redakce

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Sportu moc nedáváme, a čím jsme starší, tím jsme pohodlnější. Dokazuje to nová statistika sportu, do níž jsme nahlédli a vybrali z ní to nejzajímavější. Víme, jaký sport máme nejraději i kolik seniorů sportuje.

Jak nemáte vybudovaný vztah ke sportu od mala, těžko ho budete milovat v pozdějším věku. Jak už nám před časem řekl Jaroslav Větvička, bývalý dlouholetý předseda lékařské komise Českého olympijského výboru a šéflékař českého olympijského týmu, školní tělesná výchova je nedostatečná. „Tam chybí důraz na to, aby se děti obecně pohybově rozvinuly. Stejně jako je ve škole naučí dobře česky nebo anglicky a základy vlastivědy, měli by je naučit i základy tělesné výchovy, ale to se neděje, respektive se stav zhoršoval. Rodiče si to začínají uvědomovat a děti sami dávají na gymnastiku (dříve jsme tradičně chodili „do Sokola“ – to naštěstí přetrvalo) a vidí, že jim to prospívá. Protože dítě by neumělo kotrmelec, výmky na hrazdě, neumělo by pohybově téměř nic,“ uvedl doslova.

Kruhový trénink pro seniory

Právě na kroužcích vzniká taková ta zdravá závislost na sportovních aktivitách, která se dětem bude hodit v pozdějším věku. Nebudou se muset nutit, přemáhat, ale jít do posilovny, na kolo nebo si zaběhat v parku pro ně bude zcela automatické. Kolik z nás považuje sport za zcela běžnou součást života a jakým sportům se nejčastěji věnujeme? Na to odpověděla Statistika sportu: základní ukazatele – 2016, kterou vydal Český statistický úřad a z níž jsme vybrali ty nejzajímavější informace.

Mladší cvičí častěji

Ze zjištěných údajů vyplývá, že sportu se aktivně, alespoň jednou týdně, nejméně deset minut v kuse, věnuje přibližně třetina populace. Nejvíce času tráví aktivně mladí lidé mezi patnácti a čtyřicetiletými lety, šedesát osm procent z nich se sportu věnuje pravidelně. Jenže s přibývajícím věkem, zálibami a stále větší pohodlností se od sportu začínáme odvracet. Ještě před dosažením třiceti pěti let se sportu sice věnuje stále více než polovina populace, ale pak už se sportem moc nekamarádíme. Vůbec nejhůře jsou na tom lidé nad šedesát pět let, sportu se věnuje jen dvanáct a půl procenta lidí, nad sedmdesát pět let už o sportu nechce ani slyšet bezmála devadesát čtyři procent lidí. A to i přesto, že do posilovny mohou chodit i senioři.

Ženy cvičí, ale ne tak často jako muži

Když se podíváme na tu aktivní část populace trochu blíže, zjistíme, kolik času lidé sportem opravdu stráví. Z následující tabulky lze vyčíst, že muži cvičí vícekrát týdně než ženy. U mužů je pak vyšší podíl těch, kteří sportují častěji – více než čtyřicet procent mužů sportuje minimálně tři dny v týdnu. Co se týče doby, kterou sportem týdně trávíme, ta by se dle WHO měla pohybovat kolem sto padesáti minut týdně, což ti aktivní jedinci vrchovatě naplňují. Potíž je jen v tom, že s přibývajícím věkem se ten čas zkracuje. Na druhou stranu přibývá občasných sportovců.

Kterému sportu se nejčastěji věnujeme?

Organizované sportovní aktivity, kterým se věnujeme nejraději a nejčastěji, asi nikoho nepřekvapí. Rozdíl je jen v tom, kdo se jim věnuje nejčastěji. Údaje přitom vycházejí z roku 2016 z dat České

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

unie sportu, která publikuje statistiky o počtu členů českých sportovních svazů. Z hlediska velikosti členské základny sportovních svazů je v České republice jednoznačně nejpobulárnějším sportem fotbal. Počet členů atakuje hranici tři sta šedesát tisíc, druhým nejčastějším sportem, kterému se Češi věnují, je tenis. V obou případech tvoří většinou skupinu muži. Třetím nejpobulárnějším sportem byl volejbal. Tomu však kralují ženy.

URL| <https://www.vitalia.cz/clanky/pruzkum-do-petatriceti-sportujeme-pak-uz-to-balime/>

Žďárští hledají stromy svobody

18.10.2017 zdarsky.denik.cz str. 00 **Moje Žďársko**

Helena Zelená Křížová

Žďár nad Sázavou – Stromy svobody sázené v přelomových letech 1918-19, 1946-7, 1968 a 1989 chce najít a ošetřit občanská iniciativa Žijeme Žďárem.

„Připojili jsme se k aktivitě Nadace partnerství, která se o stromy svobody zajímá. Projekt má tři fáze, v té první se hledají stromy svobody sázené při příležitosti vzniku republiky nebo v dalších letech. Je to vlastně příprava na stoleté výročí vzniku republiky, které nás čeká v příštím roce,“ sdělil Jan Šedo z iniciativy Žijeme Žďárem.

Druhá fáze nastane v jarních měsících příštího roku. „Nalezené stromy svobody chceme nechat ošetřit. Třetí etapa pak bude na podzim, kdy se chystáme vysázet nové stromy svobody. V každém katastrálním území by to měl být jeden strom, takže pokud jde o Žďár, vysadíme jeden v katastru zámku a druhý v katastru města,“ doplnil Jan Šedo. „Zatím ale stromy svobody pouze hledáme,“ dodal.

V dějinách Žďáru lze některé záznamy o stromech svobody nalézt. „U zámku byly vysázeny tři lípy svobody 13. května 1919. O čtyři roky později byl u nich postaven i pomník obětem první světové války,“ informoval historik Miloslav Lopaur. Pomník doposud stojí u hlavní silnice naproti zámeckému areálu. „Jako podstavec posloužila část betonové výplně po mnohasetleté vykotlané lípě, která stávala před budovou konventu v zámku, dokud ji velký vítr nesrazil v roce 1916 k zemi. Na betonový korpus byla posazena pískovcová plastika lva, symbolu českého státu a následně Československa, jejímž autorem byl akademický sochař Jan Růžička z Města Žďáru,“ popsal Miloslav Lopaur.

O tři vysázené stromy v těsné blízkosti pomníku se v následujících letech staral takzvaný Komitét pro udržování lípek svobody v Zámku Žďáře. „Lípy se staly místem setkání tamních obyvatel u příležitosti narozenin prezidenta Masaryka nebo k výročí upálení Jana Husa. Z kulturních akcí připomeňme pravidelné hudební akademie nazvané Pod lípami,“ poznamenal historik.

Pomník byl místními vnímán coby symbol československé nezávislosti a svobody. „28. října, ale zpravidla už den před tím, a ke kulatému výročí narození Masaryka se pokládal na pomník věnec, zdobil se květinami a světly a od školy byly organizovány průvody za účasti hasičů a **sokolů**. V

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

roce 1935 byla u pomníku dokonce zapálena hranice. V roce 1933 nechal majitel velkostatku upravit zahrádku kolem pomníku a nařídil správě se o něj starat," připomněl Miloslav Lopaur.

V archivech muzea jsou ale i další záznamy o památných dřevinách. „Známe také stromy vysázené v roce 1938. Jde o takzvaný jubilejní park, který byl vysázen u řeky za Žižkovou ulicí. A ve stejném roce byla vysázena také jubilejní alej u staré silnice vedoucí ze Žďáru do Radonína,“ doplnil historik.

Občanská iniciativa Žijeme Žďárem by ale chtěla nalézt i ostatní dřeviny vysázené ve zmíněných letech. „Obracíme se na veřejnost s žádostí o pomoc. Už jsme se spojili i se žďárskými školami, aby nám jejich žáci pomohli nalézt informace o tom, kde a kdy byly stromy svobody vysázené, kdo je sázel a podobně. A ke stromům hledáme také jejich příběhy, některé je mají. Například strom z Hrotovic, kde v důsledku 1. světové války bylo odvedeno tři sta čtyřicet mužů a čtyřiapadesát z nich zahynulo na válečných bojištích nebo podleho zraněním a domů se již nevrátilo. Strom svobody – lípu - zasadili přeživší války na počest šťastného návratu do svých domovů a na počest vzniku samostatného československého státu. Lípa pro ně byla symbolem svobody, a tím zůstane i pro nás a naše budoucí generace,“ prozradil jeden z příběhů Jan Šedo.

Veškeré informace o stromech svobody na území Žďáru by organizátoři chtěli mít pohromadě do 28. října. „Pak je umístíme na mapu, která bude vystavena 3. listopadu na naší akci Svojí cestou, jejímž hlavním tématem právě svoboda,“ podotkl Jan Šedo."

URL| https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/zdarsti-hledaji-stromy-svobody-20171018.html

Miloval herectví, sport a humor

18.10.2017 Vlasta str.30 Osudy

BLANKA KOVAŘÍKOVÁ

GUSTAV NEZVAL

V listopadu oslaví 110 let Divadlo Na Vinohradech, které bylo slavnostně otevřeno 24. 11. 1907, a jen o šest dnů starší byl jeho člen Gustav Nezval. Zažil tu příjemné i hodně dramatické chvíle, ale divadlu byl věrný až do svého odchodu do penze.

Maminka Gustava Nezvala si nepřála nic jiného, než aby se její krásný syn s hlubokýma tmavýma očima stal knězem. Možná právě proto byl pokřtěný jako Augustin podle jednoho z nejvýznamnějších křesťanských filozofů. Gustav ale měl docela jiné zájmy. Kromě sportu – byl měl nadšený člen **Sokola** – to bylo divadlo, kterému propadl již v rodných Řečkovících (dnes součást Brna), kde se přihlásil mezi ochotníky. Když mu bylo devatenáct, vyhrál konkurz na místo v pražském Národním divadle. Šéfu činohry K. H. Hilarovi se prý tak líbil jeho zvučný hlas a urostlá figura, že mu odpustil i amatérské manýry. Uprostřed války, v roce 1942, se stal členem Městských divadel, jejichž hlavní scéně – Vinohradskému divadlu – pak zůstal věrný až do penze...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Maskovaná milenka

V roce jeho nástupu na Vinohrady se mu nevyhnul nepříjemný akt: 12. července 1942 rozdával člen protektorátní vlády 1942 Emanuel Moravec národní ceny, a Gustav byl jedním z laureátů. V té době už měl za sebou natáčení několika úspěšných filmů – Muzikantské Lidušky, Maskované milenky, Babičky, Nočního motýla a kontroverzního snímku Jan Cimburá. S náhlou popularitou přišly i oficiality. Cenu si musel převzít, podobně jako Adina Mandlová, Marie Glázrová, Vlasta Burian nebo básník František Hrubín. Bylo to necelé dva měsíce po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha a Nezvalovy pocity si dnes umíme jen těžko představit.

Odmítnout ale nešlo.

Vraťme se ještě k natáčení Maskované milenky, výpravného filmu režiséra Otakara Vávry, který se točil v roce 1940. Pro ústřední dvojici si Vávra vybral Lídu Baarovou a Gustava Nezvala. Ve svých pamětech si režisér na Nezvala stěžuje, že se do své milovnické role příliš vžil a začal se Baarové dvořit. O její uhrančivé kráse jistě nebylo pochyb, ale herec měl v té době slabost už pro jinou kolegyni – Jiřinu Štěpničkovou.

Muzikantská Liduška

Přátelé tvrdili, že Nezvala se Štěpničkovou spojoval smysl pro humor, záliba ve sportu a zanícenost pro herectví. Jiřina byla odmalička vychovávána tak trochu jako kluk a to se na jejím jednání odráželo. Zároveň měla velké ambice, chtěla být uznávanou herečkou, a to jistě Gustav také obdivoval. Setkali se v roce 1940 při natáčení Babičky, kde si Nezvala vybral režisér František Čáp do role černého myslivce, svádějícího nezkušenou, živelnou a temperamentní Viktoru právě v podání Štěpničkové. Podruhé se jí ocitl nablízku ve Fričově filmu Muzikantská Liduška. Drama o lásce, které nebylo přáno, oba herce sblížilo a jejich přátelství pak přetrvalo všechny zkoušky včetně té nejtěžší. V roce 1951 po hereččině pokusu o ilegální přechod hranic měl soubor Vinohradského divadla, jehož byla členkou, její čin odsoudit. Gustav se však údajně své přítelkyně neohroženě zastal. Jisté je, že když pak byla vzata do vazby a několik herců společně s Martinem Fričem žádalo o její omilostnění, byl rozhodně u toho. On sám o tom nikdy nemluvil a svůj postoj považoval za samozřejmost. Co na tom, že právě kvůli tomu nedostával nabídky na práci u filmu, v rozhlasu a televizi, a když, tak pouze epizodní? V roce 1969 s Jiřinou Štěpničkovou po letech točil znovu – ve filmu Hvězda hrál bývalého herce Romana, dávného partnera hlavní hrdinky Slávky Hradilové, která připadla právě Štěpničkové... Režisér Jiří Hanibal jistě věděl, proč je spolu obsadil.

Ideál septimy

Jednu z prvních výrazných rolí u filmu dostal Nezval v roce 1938 v komedii Ideál septimy. To už byl rok ženatý s půvabnou tanečnicí Trudi Nortnovou, která tančila v souboru divadla E. F. Buriana D 34. Trudi se vzdala kariéry a během války pak porodila svému muži dva syny – Petra a Jiřího. Mezitím se Gustav stal zbožňovaným idolem. Na jeho filmy se stály dlouhé fronty, při autogramiádách kolem něj vznikaly tlačenice. Ctitelky ho bombardovaly milostnými psaníčky a básničkami, ale paní Trudi se naučila velkorysosti a nežárlila. Gusta ji prý trápil jenom tím, že se po představení občas zdržel s přáteli ve vinárně a přišel domů pozdě a veselý...

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Jaký ale vlastně byl v soukromí?

Prý velmi rodinný typ. Nejvíc času trávil na zahrádce na Trojském ostrově. Protože se tam nesmělo stavět, místo chaty tam stál obývací autobus. Gustav jezdil opečovávat rodu i mezi zkouškou a večerním představením v divadle.

Muži bez křídel

Po skončení války se změnila i československá kinematografie. Nezval si mohl hned v roce 1946 zahrát hlavní roli mechanika Loma ve vlastenecky laděném dramatu Muži bez křídel. Další nabídky ale už nebyly zdaleka tak zajímavé a v 50. letech dostával vysloveně podružné roličky. O to víc se ale realizoval doma. Velmi rád vařil a nebránil se různým experimentům. Od přátel dostával spousty receptů, a když ho některý inspiroval, pustil se do přípravy pokrmu třeba i v noci po představení – samozřejmě, pokud našel v kuchyni potřebné suroviny.

V roce 1968 si ho režisér Jiří Sequens vybral do seriálu Hříšní lidé města pražského, aby ztvárnil úlohu policejního lékaře dr. Vejvody. Nezval se jí chopil s velkou noblesou a vložil do ní všechny své zkušenosti z první republiky. Lékaře si pak zahrál ještě několikrát – v seriálu F. L. Věk, v televizní inscenaci Krásná vyhlídka i v Zikmundovi, řečeném šelma ryšavá. Bílý plášť mu zkrátka slušel.

Sklenka červeného

Podzim života se snažil Gustav Nezval prožívat, jak to šlo nejlépe. Musel překonat smrt manželky, s níž byl 57 let, i fakt, že měl kolem sebe stále méně přátel. K návštěvám nejvzácnějším patřil básník Jaroslav Seifert, vždycky ho potěšil i kolega Ota Sklenčka. Každý den si dal sklenku červeného, věřil v jeho pozitivní účinky. V listopadu 1997 se účastnil oslav devadesátin své domovské scény. Vyšel na jeviště a celé divadlo po vstalo. Naposledy se poklonil publiku. O rok později si ještě zahrál starého sedláka Štveráka v Michálkově filmu Je třeba zabít Sekala. Téhož roku, 17. září, zemřel ve svém bytě na selhání srdce.

**

GUSTAV NEZVAL • Narodil se 18. 11. 1907. • V 19 letech působil jako elév v Národním divadle, poté vystřídal řadu scén (České Budějovice, Divadlo Vlasty Buriana, Ostrava, Brno). • 34 let byl členem Divadla Na Vinohradech. • V roce 2005 o něm vyšla kniha Pavly Vajčnerové Gustav Nezval... oči spíše sympatické.

Více než sto let starou hospodu v muzeu otevřou v prosinci

18.10.2017 zdarsky.denik.cz str. 00 Moje Žďársko

Lenka Mašová

Bystřice nad Pernštejnem – Novou trvalou expozici plánují v prosinci zprovoznit v bystřickém muzeu. Půjde o hospodu z přelomu 19. a 20. století a byt bystřického sládky. „Slavnostní otevření

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

je naplánováno na 9. prosince a k této příležitosti si necháme v minipivovaru v centru Eden uvařit bystřický ležák," informoval ředitel muzea Vladimír Cisár.

"Bystřická „hospoda“ v muzeu naváže na minulost. Pivovar totiž byl přímo v budově, kde muzeum sídlí, protože kdysi dvě budovy jsou dnes sice spojeny střechem i fasádou, ale stále mají dvě čísla popisná. „Někteří staří Bystřičáci tomu tady ještě dnes říkají Na Pivovaře, bývala tam pivovarská restaurace a ještě i v 80. letech tam fungoval bufet. Muzeum má dnes číslo popisné 1 a dům blíže ke spořitelně číslo 299. Hospoda tam ale bývala už někdy od poloviny 16. století," přiblížil Vladimír Cisár.

Novou muzejní expozici zaplní řada předmětů připomínající dobu před více než sto lety. Pocházejí jak ze sbírek muzea, tak od dárců. „Dostali jsme například hodně věcí od dědiců hoteliéra Šťastného z Víru, takže tam bude i něco k výrobě kdysi proslulého likéru Vířský vánek. Bohužel se nám ale nepodařilo sehnat staré pivní lahve z Měšťanského pivovaru Bystřice, který byl ve městě do roku 1905. Dnes už je to sběratelská vzácnost. Běžná stará lahev stojí třeba stovku, ale tyto bystřické s vyraženým názvem se mohou vyšplhat i na několik tisíc korun za kus, kdyby je někdo prodával," řekl ředitel.

Sládek, jehož byt se stane další částí expozice, byl klasický bystřický „buditel“, který se v druhé polovině 19. století zajímal o divadlo, sport, politiku, věci veřejné a spolkový život obecně, byl **sokolem** i dobrovolným hasičem. Tomu bude také odpovídat i zařízení jeho příbytku.

Výstavní síň v podobě historické hospody ale nebude jen ke koukání. Různé akce se jí nebudou vyhýbat ani do budoucna. „Třeba malá představení nebo koncerty určitě zůstanou, konečně, to se přece v hospodách dělalo i kdysi," uvedl Cisár.

Historie vaření piva v Bystřici je dlouhá, o jeho kvalitu se například už v roce 1561, když zdědil panství včetně Bystřice, živě zajímal i Vratislav z Pernštejna. Vybízela k tomu, aby se dělal dobrý slad a piva bylo vždy dost. Purkmistr a konšelé společně s perňštejnským úředníkem měli navíc dbát o to, aby na oblíbený mok měli i chudí. Pokud ale někdo vyrobil špatné pivo, čekala ho pokuta a postihy provinilcům hrozily i za falšování piva vodou nebo patokem. Dohlíželo se na nákladníky, sladovníky a pivovarníky, ale i na mlynáře, kteří mleli slad.

Přímo v Bystřici se nyní vaří pivo Mittrowsky v minipivovaru turistického centra Eden a prodávat se s ohledem na využití evropské dotace při stavbě centra zatím může pouze tam. „Uvidíme, jak to bude s pivovarem vypadat po uplynutí doby udržitelnosti, což je pět let. Určitě bylo dobré, aby se pak pivo mohlo čepovat alespoň v místních hospodách," sdělil bystřický starosta Karel Pačiska. "

URL| https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/vice-nez-sto-let-starou-hospodu-v-muzeu-otevrou-v-prosinci-20171018.html

Vytáhli schránku s historií Sokola

17.10.2017 Brněnský deník str. 01 Titulní strana
(ati)

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Brno – Schránku, ve které jsou uloženy historické dokumenty, vytáhli dělníci včera po devadesáti letech ze zdi budovy Stadionu v Kounicově ulici. Slavnostně ji otevřou zástupci **Sokola** Brno I sedmadvacátého října. Patronkou události bude Zdena Mašíňová.

Region| Jižní Morava

Klemens Matusiak – činovník tělem i duší

17.10.2017 Horizont str. 07

ČESLAV GAMROT

Původem učitel z Haliče pomohl ukončit vládu Habsburků nad Těšínskem

TĚŠÍN, TŘANOVICE Klemens Matusiak pocházel z haličské obce Bulowice. Do historie Těšínského Slezska vešel jako učitel, vydavatel časopisu Jutrzenka či zakladatel Sboru dobrovolných hasičů v Třanovicích. V roce 1918 se postavil do čela důstojníků, kteří provedli nekrvavý převrat ve vojenských kasárnách v Těšíně a pomohli tak ukončit vládu Habsburků nad Těšínskem.

Klemens Matusiak prožil pestrý, plodný život. Narodil se 13. listopadu 1881 v obci Bulowice. Nyní se jedná o správní jednotku starostenství (polsky sołectwo) města Kęty poblíž Osvětimi. Jeho otec Ignacy byl rolník, matka se jmenovala Katarzyna. Do Kęt začal chodit do školy a už tehdy projevoval zájem o povolání učitele. Po absolvování učitelského ústavu v Krakově a roční vojenské službě začal pracovat jako pedagog ve městě Jaworów (nyní ve Lvovské oblasti na Ukrajině).

Na Těšínsku

Jak uvedl Ludwik Brożek v článku Klemens Matusiak (1881-1869), který vyšel v roce 1970 v dubnovém čísle měsíčníku Zwrot, jež vydává HV PZKO, jehodalším působištěm se stalo Těšínsko. Tam v roce 1903 nastoupil jako učitel polské školy v Třanovicích. Od začátku se začal angažovat v řadě polských organizací. Byl mimo jiné předsedou organizace Sokół (**Sokol**) a aktivním členem amatérského divadelního souboru v Těšíně. Na divadelní představení a cvičení **Sokola** docházel z Třanovic do zhruba deset kilometrů vzdáleného Těšína třikrát týdně pěšky.

Jako dobrý řečník pořádal řadu přednášek, zejména na téma výchova k vlastenectví a tělesná výchova. V roce 1909 založil v Třanovicích polský sbor dobrovolných hasičů. V roce 1911 začal vydávat časopis Jutrzenka (Jitřenka) pro polské žáky, který o tři roky později měl už 4800 čtenářů. Kromě přestávek způsobených první a druhou světovou válkou vychází v podstatě dodnes. V roce 1913 vydal zeměpisný atlas pro polské školy na Těšínsku v nákladu 3600 kusů, který nahradil německý. Pro velký zájem se v následujícím roce plánoval dotisk, avšak tyto snahy zhatilo vypuknutí první světové války. Jako důstojník v záloze narukoval koncem roku 1914 do Těšína. Ve městě tehdy sídlil generální štáb rakousko-uherské armády (Armee-Oberkomando, AOK). Nacházel se od 12. listopadu do ledna 1917 v budově gymnázia arcivévodky Albrechta (dnešní Liceum Ogólnokształcące im. Osuchowskiego) v Těšíně, která byla zabrána pro válečné účely.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Vrchním velitelem armády byl císař František Josef I. S ohledem na svůj pokročilý věk však pověřil vedením těšínského knížete Bedřicha. Vzhledem k tomu, že Bedřichův dědeček arcivévoda Karel Ludvík v roce 1809 porazil v bitvě u Aspernu samotného Napoleona I. a jeho strýc Albrecht se proslavil v roce 1866 v bitvě u Custozy, panovník zřejmě usoudil, že příslušníci toho rodu jsou předurčení k velkolepým vítězstvím. Ve skutečnosti armádě neoficiálně velel šéf generálního štábu baron Franz Conrad von Hötzendorf.

V čele převratu

Matusiak měl za úkol tiskový dozor nad periodiky, která tehdy vycházela v Těšíně a okolí. Bylo to třináct polských a tři německé tituly. Šestnáctého října 1918 nejvýznamnější polské politické strany vytvořily Národní radu Těšínského knížectví (Rada Narodowa dla Księstwa Cieszyńskiego), která převzala politickou moc nad Těšínským Slezskem. Dvacátého devátého října téhož roku došlo v Polské (nyní Slezské) Ostravě k ustavení Zemského národního výboru pro Slezsko.

Matusiak se ke konci velké války postavil do čela rakousko-uherských důstojníků polské národnosti, kteří v noci z 31. října na 1. listopadu provedli nekrvavý převrat a podřídili těšínskou vojenskou posádku NRTK. Rozpad monarchie začal nabírat reálné obrysy i na Těšínsku.

Po válce se stal školním inspektorem pro okres Bielsko. Tuto funkci zastával do roku 1935. Do Třanovic se už nevrátil. Také ve svém novém působišti vyvíjel veřejnou činnost. Zasedal v Městské radě Bielska a působil v několika organizacích, zejména pak v oblasti dobrovolného hasičstva. Často se zúčastňoval mezinárodních hasičských sjezdů, například ve Varšavě, Bratislavě, Vídni či Lublani.

Prvního září 1939 nacistické Německo napadlo Polsko, čímž zahájilo druhou světovou válku. Matusiak jako dobrovolník narukoval v hodnosti kapitána k 21. horské pěší divizi. Když 16. září zbytky divize po těžkých bojích kapitulovaly, byl nucen opustit Polsko. Přes Rumunsko a Turecko se mu podařilo dostat na Kypr. Tam založil pro děti polských uprchlíků školu, aby se mohly i nadále vzdělávat v mateřském jazyce. Od roku 1941 pobýval až do konce války v Sýrii a Palestině. Mezi Poláky v Jeruzalému začal vyvíjet kulturně-osvětovou činnost, mimo jiné tam založil pěvecký sbor a stal se jeho dirigentem. Poté vycestoval do Egypta a posléze do Velké Británie. V roce 1951 se vydal do Spojených států. Usadil se v Chicagu, kde se živil jako knihař. S činností sobě vlastní se začal angažovat v tamějších krajských sdruženích. V roce 1957 se vrátil do Polska. Žil v Bielsku-Bialé, kde se zúčastňoval veřejného života navzdory pokročilému věku. V roce 1968 na besedě v PZKO v Českém Těšíně jako přímý účastník vzpomínal na pohnuté události v těšínských kasárnách před koncem první světové války.

Když se v prosinci 1968 v Puňcově účastnil pohřbu svého dlouholetého kamaráda Pawla Klody, přepadla ho náhlá nevolnost. Krátce nato, 8. ledna 1969, zemřel v Bielsku. Tam se také uskutečnil pohřeb, kterého se zúčastnili představitelé řady sborů dobrovolných hasičů z celého Polska. Pohřben je na bielském katolickém hřbitově. Jeho jméno nese řada ulic na polské straně Těšínska, mimo jiné v Těšíně a Bielsku-Bialé. Za svou činnost obdržel řadu vojenských i státních vyznamenání.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Paměti

Klemens Matusiak sepsal své paměti, které vydal knižně v roce 1930 pod názvem „Walki o Ziemię Cieszyńską w latach 1914-1920“ (Boje o Těšínsko v letech 1914-1920). Popisuje v nich také své působení v Těšíně coby cenzora. Dopustil se v nich jisté schematičnosti, když významné představitele z řad Poláků popsal vesměs jako vzory všech ctností, zatímco rakouské přesně opačně.

Zejména měl spadeno na již zmíněného těšínského knížete a vrchního velitele rakousko-uherské armády, arcivévodu Bedřicha, na kterém nenechal nit suchou. Trojnásobného polního maršála (rakouského, pruského a bulharského) považoval nejen za nejvíc neschopného ze všech polních maršálů, jací kdy žili na světě, ale i ze všech rakouských důstojníků.

Jeho velkou kladnou vlastností pak mělo být, že se nevměšoval do žádných záležitostí týkající se vojenské strategie. Místo toho se staral o to, aby mu důstojníci náležitě salutovali. Občas se vypravil na frontu, respektive na místa, která byla od frontové linie vzdálena alespoň čtyřicet kilometrů. Na Bedřicha tam už čekaly vybetonované kryty, aby se měl kde schovat pro případ leteckého útoku. Důstojníci z generálního štábu se měli za jeho zády bavit vymyšlením stále nových vtipů na jeho účet.

Aby se pokusil vžít do situace na frontě, nechal v podhorské obci Istebna vykopat dva zákopy, jeden „rakouský“ a druhý „ruský“, vzdálené od sebe asi sto metrů. Do „rakouského“ pak sestoupil osobně, do „ruského“ jeho pobočník, generál hrabě Herberstein. Odtamtud pak na sebe navzájem mířili nenabitými puškami. Po jejich odchodu místní horalé zákopy zasypali. Aby těšínský kníže mohl ve své zábavě pokračovat, nařídil vyhloubit nové, a navíc je nechal hlídat četníky.

Doma měla údajně ve všem hlavní slovo jeho manželka, kněžna Izabela. Ta se občas rozhodla navštívit některou z nemocnic s raněnými či nemocnými vojáky. Jednou v zimě se vypravila do nemocnice alžbětinek. Kvůli její návštěvě personál přemístil postele s pacienty na nevytopenou chodbu. Izabela však dorazila s víc jak hodinovým zpožděním. Vojákům pak věnovala pohlednice s podobiznou svého chotě. Promrzlí a pořádně naštvaní invalidé pohlednice roztrhali ještě v její přítomnosti.

Pro změnu arcivévodu a následníka trůnu Karla Františka Josefa (pozdějšího císaře Karla I.) Matusiak popsal jako „veselého chlapíka“, který se o nic nestaral a jenž považoval válku za skvělou příležitost, jak moci vesele trávit čas. Jako každý Habsburk ale nehodlal trpět sebemenší selhání týkající se své osoby či svého majetku.

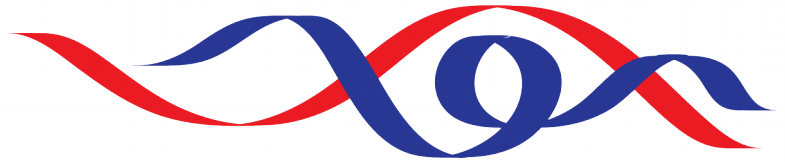
Jednou podle Matusiaka mělo dojít k následující události: Po nábřeží Olzy se procházel vojenský lékař v hodnosti kapitána. Vtom se na něho vrhl velký pes bez náhubku. Lékař uskočil, když však pes zaútočil podruhé, kryl se šavlí a lehce s ní zvíře udeřil.

Při tom ho zahlédla skupina důstojníků, mezi kterými byl i budoucí císař. Když lékař řádně zasalutoval, jeden z oficírů se ho zeptal, proč psa uhodil. Dostalo se mu odpovědi, že ho zvíře

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

napadlo a navíc bylo bez náhubku. Důstojník se pak zeptal, zda ví, že se jedná o psa následníka trůnu. Pak ho požádal, aby mu řekl své příjmení. Ještě téhož večera byl lékař odvelen na frontu.

Foto autor| FOTO ČESLAV GAMROT

Vypnutá topení, tma a propouštění. Sportovní kluby bojují o peníze

17.10.2017 slovakky.denik.cz str. 00 Moje Slovácko

Vojtěch Trubačik

„Zkrátíme úvazek údržbáři a propustíme jednu uklízečku. Musíme šetřit,“ zaznělo z úst tajemníka TJ Slovácká Slavia Miroslava Uherky v reakci na zprávu, že letos nemůže TJ počítat s příspěvkem až 350 tisíc korun na provozní náklady.

„Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) totiž po auditu stoplo dotační program na zajištění údržby sportovišť, s nímž většina klubů v rozpočtu počítala.

Na začátku října sice vyhlásilo ministerstvo novou podporu, ta však zahrnuje pouze sportovní kluby a jednoty s celostátní působností (Orel, **Sokol**). Do problémů se tak dostala TJ Slovácká Slavia v Uherském Hradišti, ale i například TJ Spartak v Uherském Brodě.

„Že bychom museli mít zavřeno, to zrovna ne, ale měli jsme i díky těmto penězům naplánovaných pár oprav v hale, které budeme muset zrušit. Také už asi neutáhneme zaměstnávat správce, takže si budou muset sportovci sami chodit otvírat a zapínat topení před tréninky,“ povzdechl si předseda TJ Spartak Uherský Brod František Špaček.

O něco horší situaci zažívá vedení Slovácké Slavia, které v Uherském Hradišti sdružuje deset oddílů se zhruba dvěma tisíci členy. „No tak si představte, že my si ještě netopíme, maximálně nějakou místnost vyhříváme přímotopem, a tak bych mohl pokračovat,“ zdůraznil výrazné omezení Miroslav Uherka.

Jak pokrýt výpadek zhruba 350 tisíc korun je zatím ve hvězdách.

„Budeme oddalovat platby za energie nebo domluvíme splátkový kalendář. Nebudeme tolik svítit, zapínat radiátory jenom v nutných případech,“ popsal Miroslav Uherka další peripetie, které Slováckou Slavii letos čekají.

Sama přitom sídlí v budovách města. To však letos již nebude TJ na provoz částku navyšovat. Složitou situaci neřeší podle Miroslava Uherky ani návrh MŠMT, že si mají provozní náklady započítat do dotačního programu pro děti a mládež.

„Jednak nelze reálně oddělit, kdy jsou sportoviště využívána mladšími ročníky, a kdy veřejností či dospělými. Navíc z toho programu již čerpáme peníze na zaplacení trenérů, kteří by poté přišli zkrátka,“ odmítl nápad ministerstva.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Jednu z posledních možností tak nabízí Česká unie sportu (ČUS), která od počátku vyhlášení nového programu ministerstvem na údržbu a provoz sportovišť vehementně poukazuje na nesmyslně stanovené podmínky.

„Doporučujeme národním sportovním svazům, aby do programu majetek svých jednot a klubů přihlásily i ten svůj, přestože nesplňují podmínky. Tím se explicitně upozorní na potřeby sportovního prostředí a na obrovské nedostatky nově vypsáního programu,“ vyzývá místopředseda ČUS Marek Hájek.

URL| https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/vypnuta-topeni-tma-a-propousteni-sportovni-kluby-bojuji-o-penize-20171015.html

Od dětských střevíčků HERCEM

16.10.2017 Tv Pohoda str. 03

V. Pechová

Oba spolu debutovali před kamerou už v dětském věku a soupeření je rychle přešlo. Jelikož bratři Saša a Václav Rašilovovi vyrůstali v uměleckém prostředí, z dětských rolí přerostli postupně do dospělých a v herectví pokračují i nadále.

Modrá krev, to je báječná rodinná historie. Dnes už z hlubin dávnověku minulého století a tisíciletí. A nikdy se nezjistilo, do jaké míry to byla recese a do jaké pravda. U dědečka začíná historie toho, jak nás všechny pojmenovali naši rodiče. To vychází z našeho příjmení, které vlastně vzniklo také jako recese. Dědeček v době, kdy si vytvořil příjmení Rašilov, tak vystupoval v různých kabaretech, což byla obdoba dnešních televizních show. Tehdy byli populární komici ruského a bulharského původu. A tam vždycky hrála důležitou roli koncovka -ov. Dědeček se jmenoval Rasch, čteno Raš. Pro to kabaretní vystupování si jméno změnil na Rašilov. A aby toho nebylo málo, tak jako křestní jméno si dal Saša. Když vstoupil ve třiceti letech do Národního divadla, tak už tam vstoupil jako Saša Rašilov,“ říká vnuk Saša Rašilov.

Jak to začalo

„Poprvé jsem před kamerou stál, když mi bylo asi pět a bráchovi o tři a půl roku víc, v seriálu Doktor z vejminku. Dědečka nám hrál Martin Růžek a krásně si se mnou povídal. Rozhodnutí stát se hercem přišlo pak asi přirozeně. Jako dítě jsem miloval divadelní a televizní zákulisí, kam mě rodiče brali,“ říká Václav. A Saša dodává: „Tatínek tomu bránil, chtěl, kdybychom se rozhodli pro tuto profesi, abychom si vybrali sami a nebyli tam vtaženi už jako malé děti. V tomto případě ale slevil, protože to režíroval jeho kamarád, Zdeněk Podskalský, a táta byl hlavní kameraman. Takže věděl, že budeme pod neustálým dohledem.“

Televize a film

Saša je známý z mnoha filmů (Šakalí léta, Řád, Kouzelný měsíc, Samotáři, Román pro ženy, Bastardi, Hranaři) a seriálů (Nemocnice na kraji města po 20 letech, Rodinná pouta, ORZ,

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Dokonalý svět, Rudyho má každý rád, Bohéma nebo Temný Kraj. Václav si zahrál v seriálu Dynastie Nováků, v Ulici, Místo nahoře a Místo v životě, nebo v seriálu Proč bychom se netopili. Objevil se v řadě reklam, v roce 2009 spolu bratři moderovali Českou Miss.

Dabing

„Začínal jsem Mickey Mausem a v Česku jsem jediný, kdo může tuto postavičku dabovat,“ říká držitel ceny F. Filipovského Saša, jenž je dvorním dabérem Johnny Deppa. „Dabing mě baví. Daboval jsem Ferdu Mravence, který mě výrazně posunul v mé umělecké kariéře“, směje se Václav, který má s bratrem stejný hlas. „Vzájemně se napodobujeme a nejvíc je zmatená naše maminka.“

Divadlo

„Nejraději mám divadlo. To je základ. Film je taky velké dobrodružství, ale pomíjivé,“ říká Saša Rašilov. „Divadlo herec potřebuje, aby se mohl ve své profesi zdokonalovat. Dává mu na to větší prostor a více času,“ míní Václav. „Dětské soupeření se Sašou jsme si brzy vyřešili. Jsme k sobě upřímní a máme na herectví podobný pohled,“ přiznává Václav, který si se Sašou zahrál v Divadle v Řeznické nebo v Divadle Ponec. „Baví mě Sašu při hraní sledovat,“ říká Václav.

Co život dal a vzal

Jejich dědečkem byl nezapomenutelný herec Saša Rašilov (1891-1955), který se původně jmenoval Václav a byl nejmladší z dvanácti dětí. Jeho nejstarší bratr byl cellista v orchestru německého divadla v Brně. S manželkou Annou Hillerovou (dcera prvního vzdělavatele **české obce sokolské**) měl dceru Alenu, která pracovala jako produkční na Barrandově, a syna, kameramana Sašu Rašilova (1936-2000), který byl původně pokřtěn jako Václav, ale jeho otec si to rozmyslel a dal ho překřtít na Alexandra. Ten se při natáčení filmu Smyk seznámil s baletkou Divadla ABC Jarmilou Vrbovou (1938). Vzali se a narodily se jim tři děti - v roce 1962 dcera Naďa, která vystudovala dramaturgii a scenáristiku na DAMU a pracuje v ČT a poté synové Alexander „Saša“ (1972) a Václav (1976).

„V naší rodině je to se jmény zamotané. Saša Rašilov byl dědečkův pseudonym. Ve skutečnosti se jmenoval Václav Rasch a já jsem Václav po něm. Jenže spojení Saša Rašilov je mnohem známější. Bráchy mi bylo

trochu líto, že se musel s přílišnou pozorností vypořádávat častěji než já,“ říká Václav. Oba vystudovali konzervatoř a herectví na DAMU, Saša činoherní a Václav alternativní. Saša má s kolegyní Vandou Hybnerovou (1968), s níž se rozvedl po dvacetiletém manželství, dcery Josefínu (1994) a Antonii (1997), s novou partnerkou má dceru Marii. Václav je otcem syna Vincenta (2004), kterého má s partnerkou Renatou.

Muž a žena se doplňují. Platí to i v politice, říká primářka

16.10.2017 Prostějovský deník str. 04 Volební kalendář Deníku

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Napříč kandidátkami

Olomoucký kraj – Kandidátky do Olomouckého kraje jsou ze dvou třetin zaplněné jmény mužů. Velmi podobně na tom je i zbytek České republiky.

Ženy se do politické sféry obecně vzato příliš nehrnou.

Kandidátní listina ČSSD v Olomouckém kraji do blížících se parlamentních voleb vyloženě maskulinní není. Něžné pohlaví v něm zabírá téměř polovinu. Žen je na kandidátce sociálních demokratů jedenáct, z toho pět ženských jmen se nachází v první polovině seznamu.

Pod pořadovým číslem sedm mezi nimi najdeme primářku Fakultní nemocnice v Olomouci Danu Galuszkovou. Šéfka transfuzního oddělení vstoupila do strany před sedmi lety. „Snažím se být aktivní nejen v rámci své profese, ale i ve veřejném prostoru a volném čase. Chodím do **Sokola**, učím na univerzitě, dělám, co je v mých silách,“ nechala se slyšet devětapadesátiletá olomoucká lékařka.

Ženy v politice mají podle jejího názoru své místo.

„Máme praktičtější myšlení a umíme lépe hospodařit s časem. Myslím, že větší zastoupení žen v politickém životě by vytvářelo i lepší atmosféru, muž a žena se přece doplňují,“ vyjádřila se lékařka.

Jediná strana v Olomouckém kraji, která zvolila zcela jasnou strategii, co se týče rozložení pohlaví ve prospěch žen, je Cesta Odpovědné Společnosti. Kromě jednoho muže vládnou straně samé ženy. Naopak žádná žena není na soupisce kandidátů České strany národně sociální a jenom dvě zařadili na svůj seznam Sportovci. Relativně málo kandidátů ženského pohlaví má třeba i Pirátská strana nebo KDU-ČSL.

Region| Střední Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech.

Němky házely Hitlerovi květiny a omdlévaly

16.10.2017 Vyškovský deník str. 04 Seriál - Pamatuji válku
ELIŠKA GÁFRIKOVÁ

Naděžda Bartoňová jako dítě zažila návštěvu Hitlera v Brně. Po válce se potkala s těžce zraněným anglickým letcem.

Blansko – Anglické jméno je na jednom z hrobů na hřbitově v Rájci-Jestřebí na Blanensku. Hrob je upravený, hoří na něm svíčky. Pokud má devadesátiletá Naděžda Bartoňová možnost, svíčku zapálí i ona. Pilotu britského Královského letectva Patricka Jinkersona znala. „Byl to pohledný mládenec. Měl nádherné modré oči a vybrané chování. Do Rájce přišel zraněný po skončení války,“ vypráví žena.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Jinkerson se do Rájce dostal díky českému spolubojovníkovi, který se po válce vrátil do vlasti. A Jinkersona vzal s sebou. „Dny trávil v místní sokolovně, kde se o něj starali manželé Menšíkovi.

Byl těžce zraněný, po leteckém souboji měl roztržené plíce,“ říká Bartoňová.

Ona tehdy chodívala s ženami do sokolovny trénovat na sokolský slet. „Cvičily jsme s kužely. Jeden mi odletěl a praštil Patricka. Šla jsem se omluvit, ale on česky téměř nemluvil a já anglicky neznala ani slovo,“ říká Bartoňová. Příležitost k rozhovoru vznikla později. „Všimla jsem si, že **sokolové** mu nosí jídlo. Jako zahraniční voják asi neměl potravinové lístky. Jednou, když maminka napekla koláče, donesla jsem mu je,“ popisuje pamětnice. Pilot jí poděkoval, ona ve zmatku odpověděla německy. Zjistili, že německy se domluví, a začali spolu hovořit denně. „Vadilo nám, že musíme komunikovat v jazyku nepřátel. Patrick se proto začal učit česky. Ď, ť, ň a ř mu stále dělaly problémy. Nemohl vyslovit ani mé jméno Naďo. Říkal mi Nado,“ směje se Bartoňová.

Rozhovory skončily, když Jinkersonův známý pro něj zařídil léčení ve Vysokých Tatrách. „Patrick mi odtud psal. Sliboval, že se vrátí a všechno mi o sobě řekne. Po několika týdnech ale přišla zpráva, že zemřel. Ani nevím, jestli měl pohřeb,“ je líto Bartoňové.

Když se dozvěděla, že je pochovaný v Rájci, začala k hrobu pravidelně chodit. „Je to teď přesně sedmdesát let, co zemřel,“ říká. Ona válku prožila jako dítě. „Chodila jsem do školy do Brna. Jednou vběhl do třídy rozzechvělý třídní učitel a řekl nám, že do Brna přijel Adolf Hitler. Poradil nám, abychom rychle jeli domů,“ vypráví pamětnice.

Rozhodla se, že zamíří na hlavní vlakové nádraží. „Když jsem procházela nynějším Moravským náměstím, zastihl mě konvoj. Byla to hrůza. Poblázněné Němky házely na Hitlera hajlujícího v projíždějícím otevřeném voze květiny a omdlévaly. Vtáhly mě do první řady a nemohla jsem se dostat pryč. Zachránil mě odtud až jeden pán,“ popisuje žena.

Za války musela několikrát školu měnit, protože Němci některé třídy kvůli nedostatku místa rušili. Dokonce ji jako třináctiletou poslali učit se švadlenou.

Konec války prožila doma v Rájci. „Když přijeli rudoarmějci, z rájeckého zámku udělali zajatecký tábor. Vypukla v něm epidemie tyfu. Tábor se nacházel na pramenech vody a infekce se dostala mezi místní. Byla jsem jednou z prvních nakažených,“ říká Bartoňová.

Vojáci nemocné sváželi do tělocvičny. „Když přišli k nám, maminka se na mě položila a řekla, že mě odvezou jen přes její mrtvolu.

Zůstala jsem doma. Tři týdny jsem blouznila v horečkách. Po nemoci jsem vážila třicet kilo a vypadaly mi vlasy,“ vzpomíná žena.

Naděžda Bartoňová

- Narodila se 10. září 1927. • Do šedesátých let žila v Rájci-Jestřebí na Blanensku, poté se s rodinou přestěhovala do Blanska, kde žije dodnes.
- Vystudovala chemickou průmyslovku, po studiu na vysoké škole získala titul diplomovaný technik.

- Pracovala jako vedoucí chemické laboratoře v Metře Blansko.

Střípky z války Naděždy Bartoňové Žáci chodili do školy na směny

Když začala okupace, byla Naděžda Bartoňová žačkou III. brněnského reálného gymnázia. „Budovu školy Němci zabrali. Žáci se proto učili na různých místech po celém městě,“ tvrdí žena. Se spolužáky měla třídu v budově na Janáčkově náměstí. „Do školy jsme chodili na směny. Ráno objekt využívala Hitlerjugend, pak nejvyšší třídy gymnázia. Naše třída měla třetí směnu,“ říká Bartoňová. Do školy dojížděla z Rájce-Jestřebí. Cesta vlakem tehdy trvala hodinu a čtvrt, domů se vracela po osmé večer.

Chléb? Za války jej pekli doma

Za války lidé dostávali jídlo na lístky. „Naší rodině je nepřidělili, byli jsme podle Němců samozásobitelé. Měli jsme totiž králíky, prase, dvůr plný slepic, kačen. Ale i z jejich vajíček jsme odváděli dávky. Naštěstí táta pronajal pole, z něhož jsme měli obilí. Chléb jsme pekli doma,“ říká Bartoňová.

Důstojník čekal na příjezd štábu

Krátce před koncem války přidělili pracovníci rájeckého obecního úřadu na pobyt v domě rodiny Naděždy Bartoňové německého důstojníka. Její rodiče totiž uměli německy. „Měl s sebou i sluhu. U nás prakticky jen přespával,“ říká žena.

Důstojník v Rájci-Jestřebí čekal na příjezd svého štábu. „Řekl nám, že pojedou do Čech, kam postupuje americká armáda. Byl to sice noblesní pán a při odjezdu se s námi loučil velmi srdečně, ale když odjel, oddechli jsme si, že je Němec pryč z domu,“ tvrdí.

Studenti museli jít kopat zákopy

Když se blížil konec války, mnoho spolužáků Naděždy Bartoňové z brněnské chemické průmyslovky muselo školu přerušit. „Chodili do ní žáci ve věku od čtrnácti do dvaceti let. Hodně z nich muselo jít pro Němce kopat zákopy kolem Brna. Nás ostatní poslali na úřad práce,“ vzpomíná pamětnice Bartoňová.

Němce vozil v kleci pro prasata

Po skončení války byla Naděžda Bartoňová svědkem nepříjemného vyrovnávání účtů Čechů s Němci. „Na rájeckém velkostatku za války působil Němec Alfred Tugemann. Měl třeba dávat pozor, aby z velkostatku nic neprodávali a všechno odevzdávali Němcům. Taky měl udávat,“ říká Bartoňová. Po válce si s ním jeden z Čechů vyřídil účty. „Vozil ho v kleci pro prasata a vykřikoval, co je to za člověka. Navzdory tomu, že to byl Němec, i jako mladé dívce mi to připadalo velmi nedůstojné,“ tvrdí žena.

Pamatuji válku

Od konce druhé světové války letos uplynulo dvaasedmdesát let. Pamětníků nejstrašnějšího konfliktu v dějinách lidstva neustále ubývá. Deník Rovnost proto přichystal seriál Pamatuji válku.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

Každé pondělí v něm vzpomínají lidé, jejichž životy válka ovlivnila. Jsou to příběhy obyčejných lidí, kterým šest let útrap převrátilo život naruby. Pokud patříte mezi ně a chcete čtenářům předat své vzpomínky, telefonujte do redakce na číslo 545 558 208, pište elektronicky na e-mailovou adresu

dagmar.slagorova@denik.cz

nebo posílejte dopisy na adresu Milady Horákové 9, 602 00 Brno.

Region| Jižní Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech.

Zemřel odbojář, veterán a hrdina Pražského povstání Antonín Štícha

16.10.2017 ct24.cz str. 00 Domáci

manakv

Ve věku třiadvadesáti let zemřel válečný veterán Antonín Štícha. Muž, který za druhé světové války spolupracoval s odbojem a zapojil se do Pražského povstání, služební postup mu byl zastaven v roce 1968 kvůli nesouhlasu se sovětskou invazí. Hodnost plukovníka získal při rehabilitaci v roce 1990. O jeho smrti informovalo ministerstvo obrany.

„To, co s pocitem odpovědnosti opravdového vojáka vykonal od 90. let až do současnosti ve prospěch Českého svazu bojovníků za svobodu, je nejen jeho duchovním odkazem, ale také důstojným pomníkem jeho nezištné a obětavé práce,“ uvedl v kondolenci Štíchově dceři ministr obrany Martin Stropnický (ANO). Štícha byl do loňského června dlouholetým místopředsedou svazu bojovníků za svobodu.

Antonín Štícha se narodil 13. dubna 1924 v Podmoklech nad Labem. Ve 14 letech musel s rodinou sudetské pohraničí opustit, odstěhovali se do Prahy. Za války jako člen **Sokola** dělal spojku, až do heydrichiády vozil vlakem tajné materiály. Byl nasazen na práci v Německu do továrny na letadla Junkers. Po udání, že dává jídlo vězňům z koncentračního tábora, kteří v továrně pracovali, skončil v pracovním táboře. Život s tankem

Při spojeneckém náletu z tábora utekl, dostal se zpátky do Prahy, vyslýchalo ho gestapo. Pražského povstání se zúčastnil jako člen jednotky 1. praporu střelce Jana Čapka. Rok po osvobození absolvoval školu důstojníků tankového vojska v Milovicích a stal se velitelem čety u tankové brigády. U tankového vojska později prošel řadou velitelských funkcí, učil také na vojenských katedrách. Po roce 1968 zde pracoval jen jako starší učitel bez možnosti služebního postupu.

Rehabilitace se Štícha dočkal po listopadové revoluci, vedle Českého svazu bojovníků za svobodu byl činný také v dalších spolcích a organizacích. V roce 1999 obdržel Štícha Záslužný kříž ministra obrany ČR třetího stupně, stejné vyznamenání druhého stupně dostal letos v květnu.

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100(1918-2018)

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2275714-zemrel-odbojar-veteran-a-hrdina-prazskeho-povstani-antonin-sticha>

Ve věku 93 let zemřel válečný veterán Antonín Štícha.

16.10.2017 irozhlas.cz str. 00

Zemřel válečný veterán Antonín Štícha, bylo mu 93 let. Na svém webu to dnes oznámilo ministerstvo obrany. Štícha za druhé světové války spolupracoval s odbojem a zapojil se do Pražského povstání. Do armády se přihlásil po válce, v roce 1968 mu byl kvůli nesouhlasu se vstupem vojsk Varšavské smlouvy zastaven služební postup. Hodnost plukovníka získal při rehabilitaci v roce 1990.

„To, co s pocitem odpovědnosti opravdového vojáka vykonal od 90. let až do současnosti ve prospěch Českého svazu bojovníků za svobodu, je nejen jeho duchovním odkazem, ale také důstojným pomníkem jeho nezištné a obětavé práce,“ uvedl v kondolenci Štíchově dceři ministr obrany Martin Stropnický (ANO). Štícha byl do loňského června dlouholetým místopředsedou svazu bojovníků za svobodu.

Antonín Štícha se narodil 13. dubna 1924 v Podmoklech nad Labem. Ve čtrnácti letech musel s rodinou sudetské pohraničí opustit, odstěhovali se do Prahy. Za války jako člen **Sokola** dělal spojku, až do heydrichiády vozil vlakem tajné materiály. Byl nasazen na práci v Německu do továrny na letadla Junkers. Po udání, že dává jídlo vězňům z koncentračního tábora, kteří v továrně pracovali, skončil v pracovním táboře.

Při spojeneckém náletu z tábora utekl, dostal se zpátky do Prahy, vyslýchalo ho gestapo. Pražského povstání se zúčastnil jako člen jednotky 1. praporu střelce Jana Čapka. Rok po osvobození absolvoval školu důstojníků tankového vojska v Milovicích a stal se velitelem čety u tankové brigády.

U tankového vojska později prošel řadou velitelských funkcí, učil také na vojenských katedrách. Po roce 1968 zde pracoval jen jako starší učitel bez možnosti služebního postupu.

Rehabilitace se Štícha dočkal po listopadové revoluci, vedle Českého svazu bojovníků za svobodu byl činný také v dalších spolcích a organizacích. V roce 1999 obdržel Štícha Záslužný kříž ministra obrany ČR třetího stupně, stejné vyznamenání druhého stupně dostal letos v květnu.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ve-veku-93-let-zemrel-valecny-veteran-antonin-sticha_1710162027_elev

XVI.
VŠESOKOLSKÝ
SLET 2018

*100
1918
2018

Sportovní kluby bojují o peníze na údržbu hal

16.10.2017 Slovácký deník str. 01 Titulní strana

VOJTĚCH TRUBAČÍK

Vypnutá topení, tma a propouštění. SLOVÁCKO

Slovácko – „Zkrátíme úvazek údržbáři a propustíme jednu uklízečku. Musíme šetřit,“ zaznělo z úst tajemníka TJ Slovácká Slavia Miroslava Uherky v reakci na zprávu, že letos nemůže TJ počítat s příspěvkem až 350 tisíc korun na provozní náklady.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) totiž po auditu stoplo dotační program na zajištění údržby sportovišť, s nímž většina klubů v rozpočtu počítala. Na začátku října sice vyhlásilo ministerstvo novou podporu, ta však zahrnuje pouze sportovní kluby a jednoty s celostátní působností (Orel, Sokol). Do problémů se tak dostala TJ Slovácká Slavia v Uherském Hradišti, ale i například TJ Spartak v Uherském Brodě.

„Že bychom museli mít zavřeno, to zrovna ne, ale měli jsme i díky těmto penězům naplánovaných pár oprav v hale, které budeme muset zrušit. Také už asi neutáhneme zaměstnávat správce, takže si budou muset sportovci sami chodit otvírat a zapínat topení před tréninky,“ povzdechl si předseda TJ Spartak Uherský Brod František Špaček.

O něco horší situaci zažívá vedení Slovácké Slavia, které v Uherském Hradišti sdružuje 10 oddílů se zhruba dvěma tisíci členy. „My ještě netopíme, maximálně nějakou místnost vyhříváme přímotopem, a tak bych mohl pokračovat,“ zdůraznil výrazné omezení Miroslav Uherka.

Jak pokrýt výpadek zhruba 350 tisíc korun je zatím ve hvězdách. „Budeme oddalovat platby za energie nebo domluvíme splátkový kalendář. Nebudeme tolik svítit, zapínat radiátory,“ popsal Miroslav Uherka další peripetie, které Slováckou Slavii letos čekají. Sama přitom sídlí v budovách města. To však letos již nebude TJ na provoz částku navyšovat.

Jednu z posledních možností tak nabízí Česká unie sportu (ČUS), která od počátku vyhlášení nového programu ministerstvem na údržbu a provoz sportovišť poukazuje na nesmyslně stanovené podmínky. „Doporučujeme národním sportovním svazům, aby do programu majetek jednot a klubů přihlásily i ten svůj, přestože nesplňují podmínky. Tím se explicitně upozorní na potřeby sportovního prostředí a na obrovské nedostatky nově vypsáního programu,“ vyzývá místopředseda ČUS Marek Hájek.

Region| Střední Morava